

Saksframlegg

Saksnr.: 2023/3467 - 2

Dato: 22.11.2023
Saksbehandler: Karl-Anton Swensen

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Arbeidsmiljøutvalget	
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Budsjett 2024, og økonomiplan 2024 - 2027

Budsjettdokument (Budsjett og økonomiplan for Nærøysund kommune 2024 – 2027)

Kommunedirektørens innstilling

- Kommunedirektørens framlagte forslag til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 for Nærøysund kommune, drift og investering, vedtas med de føringer og premisser som framgår av dokumentet og dette vedtak.
- Driftsbudsjett for 2024 og driftsbudsjetttrammer for økonomiplanperioden 2024-2027 vedtas slik det framgår av Bevilgningsoversikter drift. Oppsett i henhold til regnskaps og budsjettforskriften § 5-4, 1. ledd og 2. ledd.
- Årsbudsjett 2024 for Nærøysund kommune vedtas med en netto inntektsramme på ca. 930 mill. kroner.
  - Den totale rammen for tjenesteproduksjon vil da blir ca. 799 mill. kroner, fordelt på kommunedirektør og kommunalområder.
    - Av ovenstående driftsbudsjett settes det av 35 mill. kroner til lønnsvekstpost på kommunedirektørens område.
    - Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra lønnsvekstposten basert på lønnsoppgjør, lokale forhandlinger og lønn- og godtgjørelsesjustering i 2024, herunder økte pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift som følge av nevnte justeringer.

- Eventuelle restmidler avsettes på lønnsreguleringsfond som disponeres av kommunedirektøren til formålet.
- I tillegg er det lagt inn følgende bevilgninger til drift:
  - Øremerkede tiltak med 7,42 mill. kroner i 2024
  - Omstillingskompensasjon til Oppvekst og familie med 25,885 mill. kroner, fordelt som følger:
    - 9,785 mill. kroner som følge av økte kostnader skole/barnehage relatert til flyktninger i 2024.
    - Kompensasjon, tiltak/finansiering helårsvirkning i 2024, med 8,1 mill. kroner i 2024.
    - Nedtrapping merforbruk barnevern med 8,0 mill. kroner i 2024.
  - Vedlikehold/tilskudd med 7,75 mill. kroner, fordelt som følger:
    - Tilskudd gatelys til veilyforeninger med 0,25 mill. kroner hvert år i planperioden.
    - Vedlikehold bygg/vei med 6,0 mill. kroner hvert år i planperioden
      - prioritering av midlene avklares av formannskapet
    - Vedlikehold IKT, arkiv, låssystem med mer med 1,5 mill. kroner hvert år i planperioden.
      - prioritering av midlene avklares av formannskapet
  - Overføring til investeringsbudsjett med 5,6 mill. kroner, fordelt som følger:
    - Finansiering gap Husbanklån/startlån med 3,0 mill. kroner
    - Egenkapitalinnskudd KLP med 2,6 mill. kroner
- Investeringsbudsjettet for 2024 og økonomiplanperioden 2024-2027 vedtas slik det framgår av forskriftsskjema § 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A) og Bevilgningsoversikter – investering (2B).
  - Investeringsbudsjettet for 2024 har en total ramme på 116,431 millioner kroner.
- Låneopptak:
  - Kommunestyret vedtar i 2024 å ta opp lån med inntil 45 mill. kr til finansiering av investeringer, jf. kommunelovens § 14-15 første ledd.
  - Nedbetalingstiden vurderes mht. reglene for minimumsavdrag, jfr. kommuneloven §§ 14-10 og 14-18.
  - Kommunestyret vedtar innlån fra Husbanken på 10 mill. kr for videre utlån gjennom startlånsordningen i 2024, jf. kommunelovens § 14-17.
- Nærøysund kommune setter skattesatsen til det høyeste tillatte nivået (maksimalsats satt av Stortinget).
- Eiendomsskatt for 2024 fastsettes i eget vedtak/sak.
  - Det fremmes sak om retaksering av eiendomsskattegrunnlaget for næring første halvår 2024.

- Det fremmes sak om retaksering av eiendomsskattegrunnlaget for bolighus og hytter i løpet av 2024
- Betaling for kommunale tjenester i 2024 fastsettes i egne vedtak/enkelt saker.
- Auksjonsinntekter/ekstraordinære inntekter havbruksfond avsettes på disposisjonsfond.
- Avtalen om forvaltning av skøytelån (Næring) vurderes, eventuelt drifte forvaltningen i egen regi.
- I budsjett 2024 er det lagt til grunn bruk av inntil 10,0 mill. kroner av premiefond for pensjonsordninger (fellesordningen og sykepleierordningen i KLP).
  - Kommunedirektøren gis fullmakt til å utvide/regulere bruken av premiefond avhengig av lønnsoppgjør og pensjonsordningenes reguleringspremie utover budsjett.
- Tilskudd engasjement i tabell tilskudd til eksterne innenfor kommunedirektørens budsjett videreføres med en ramme på 18 545 400,- kroner i 2024. I tillegg kommer finansiering til Kråkøya med til sammen 965 000,-, jfr. tidligere vedtak, samt kr 300 000 i økning til marin forsøpling (dispfond).
- Tilskudd engasjement i tabell tilskudd til eksterne innenfor kommunalsjefenes budsjetter videreføres med en ramme på 5 454 785,- kroner i 2024
- Nærøysund kommune har budsjettmessige utfordringer innenfor drift med 129 mill. kroner i 2024, fordelt som følger:

Fordelte budsjettutfordringer budsjett 2024	Beløp (mill)
Oppvekst og familie	35,0
Helse- og velferd	66,0
teknisk	10,0
NAV/Samhandling	7,0
Service og samfunn	11,0
Sum budsjettutfordring 2024	129,0

- Det er nødvendig å gjennomføre omstilling for å etablere reelle og bærekraftige budsjett. Nødvendig omstilling gis følgende slagord – **«Nærøysund – med ny kurs mot bærekraftig drift»**
- Driftstilpasning til kommunalområdenes respektive budsjett for 2024 fremkommer under:
  - ❖ **Tiltak innenfor Oppvekst og familie, som foreslått av kommunalsjef, for å oppnå bærekraftig drift i 2024, der samlet besparelse utgjør ca. 35,0 mill. kroner i årsvirkning:**

- Tiltak/driftstilpasninger merket gult i tabell «Budsjettutfordringer oppvekst og familie» i dette saksfremlegg med en samlet innsparing på 21,0 mill. i 2024 og 22,53 mill. i 2025 (helårsvirkning) vedtas.
    - Det gis fullmakt til å vurdere justerte/andre tiltak for å oppnå budsjettforutsetningen
  - Kommunestyret er innforstått med at det må foretas strukturelle grep for å oppnå skisserte besparelse på 6,1 mill. kroner i 2024 og helårsvirkning i 2025 med 12,8 mill. kroner, fordelt som følger:
    - Nedleggelse av skoledrift ved Foldereid oppvekstsenter fremmes som egen sak i første kommunestyremøte i 2024.
      - Det legges til grunn en besparelse på 5,35 mill. kroner i helårsvirkning.
      - Helårsinnsparing ved reduksjon av bemanning på Foldereid oppvekstsenter vil bortfalle fra 1. august 2024, se tabell.
    - Nedleggelse av skoledrift ved Gravvik oppvekstsenter fremmes som egen sak i første kommunestyremøte i 2024.
      - Det legges til grunn en besparelse på 3,6 mill. kroner i helårsvirkning.
      - Helårsinnsparing ved reduksjon av bemanning på Gravvik oppvekstsenter vil bortfalle fra 1. august 2024, se tabell.
    - Nedleggelse av Værum barnehage fremmes som egen sak i første kommunestyremøte i 2024.
      - Det legges til grunn en besparelse på 1,95 mill. kroner i helårsvirkning.
    - Flytting av ungdomstrinnet ved Austafjord skole fremmes som egen sak i første kommunestyremøte i 2024.
      - Det legges til grunn en besparelse på 1,94 mill. kroner i helårsvirkning.
  - Kommunalområdet oppvekst og familie bes i tillegg holde fokus på effektiviserende tiltak og gevinstrealisering, og andre tiltak som kan bidra til innsparingsmålet på 35 mill. kroner
- ❖ **Tiltak innenfor Helse og velferd, som foreslått av kommunalsjef/enhetsledere, for å oppnå bærekraftig drift i 2024, der samlet budsjettutfordring utgjør 66 mill. kroner i årsvirkning:**
- Innenfor Heldøgns omsorg, Rus og psykisk helse, Miljøtjenesten, Hjemmebasert omsorg og Helse og mestring søkes innført ikke betalt matpause.
    - Innenfor turnus innføres ikke betalt matpause på dagtid og aften.
    - Det igangsettes prosess med formål å innføre ikke betalt matpause.
      - Dette innebærer vurdering av tilrettelegging for ikke betalt matpause, bla tilfredsstillende pauserom, og planlegging mht. tilstedeværelse.

- Endring i ledelsesstrukturer/ledelsesnivå innenfor Helse og velferd gjennomføres for å oppnå kortere beslutningsveier, samt som effektiviserende tiltak.
  - Besparelse anslås til 3 mill. kroner i årsvirkning.
  - Kommunalsjef starter opp prosess med formål å innfri dette vedtaket.
  - Kommunalsjef iverksetter i denne forbindelse tiltak for å oppnå fleksibilitet (personell) mellom enhetene.
  - Kommunalsjef iverksetter tiltak for styrking av kompetanse for vederlagsberegning
- Kommunalsjef bes vurdere innføring av «Stille rapport».
  - Besparelsen er anslått til kr 450 000 i årsvirkning.
- Det iverksettes arbeid med etablering av kompetansebase/pool for sykepleier.
  - Besparelse er anslått til 6 mill. kroner i helårsvirkning.
  - Tiltaket vil kunne bidra til mindre innleie av sykepleiervikarer
- Ansvar for STEAM overføres til NAV/Samhandling fra 1. januar 2024.
  - Kommunalsjef NAV/Samhandling vurderer tiltak for reduksjon av kostnader, herunder samlet vurdering av avtaler med Ytre Namdal Vekst for å redusere dagens tilskuddsramme (2,5 mill. kroner).
    - Reforhandling avtaler med Ytre Namdal Vekst, med formål å oppnå kostnadsreduksjon med anslagsvis 0,5 -0,8 mill. kroner i 2024.
    - Midler lederstilling Strategi og Samfunn med 1,2 mill. kroner benyttes til delfinansiering i 2024.
    - Resterende beløp søkes inndekt ved andre driftsreduksjoner i løpet av 2024.
- Det bes om egen saker til kommunestyret mht. nedleggelse/strukturendringer av følgende tjenester for å oppnåelse av kostnadsreduksjon/budsjettbalanse:
  - Samle legetjenesten i ett legekantor lokalisert på Rørvik (ref. befolkningstyngden rundt Nærøysundet)
  - Institusjonsplasser lokaliseres til Rørvik sykestue, herunder benyttelse av Soltoppen.
    - Dette vil omfatte Korttidsplasser, akuttsplasser, terminalpleie, utredning og avklaring og øyeblikkelig hjelp.
    - Dette medfører samlet 59 institusjonsplasser i kommunen.
  - Sykehjemmet (NBBS) i Kolvereid avhjemles fra sykehjem til omsorgsboliger med heldøgns bemanning.
    - Bygningsmassen anses godt egnet og har god beliggenhet med tanke på tilbud for demente, sansehage og uteområde.
    - Det dimensjoneres for 32 plasser fordelt på 2 avdelinger med 16 plasser i 1. etasje.

- Ledige plasser i 2 andre etasje (NBBS) på Kolvereid settes i beredskap, og kan brukes i særskilte situasjoner. Totalt vil dette utgjøre 24 plasser fordelt på 2 avdelinger.
  - Institusjonskjøkkenet på Kolvereid legges ned
    - Dette vil medføre noe økte kostnader med utkjøring av mat fra institusjonskjøkkenet på Rørvik
    - Samlet økonomisk effekt vil en komme tilbake til.
  - Sjøsiden omsorgsboliger består av 15 plasser med mulighet for heldøgns bemanning.
    - Avdelingen rigges for pasienter som faller mellom sykehjem og demensomsorg.
  - Kommunalområdet Helse og velferd bes i tillegg holde fokus på effektiviserende tiltak og gevinstrealisering, og andre tiltak som kan bidra til innsparingsmålet på 66 mill. kroner.
- ❖ **Tiltak innenfor Teknisk, som foreslått av kommunalsjef, for å oppnå bærekraftig drift i 2024, der samlet besparelse utgjør 10 mill. kroner (årvirkning):**
- Tiltak/driftilpasninger i «*tabell Budsjettutfordringer Teknisk*» i dette saksfremlegg vedtas, der samlet besparelse utgjør 10 mill. kroner.
  - I tillegg bes det om at en ser på hensiktsmessig reduksjon i bemanning, og at gevinsten tilføres/styrker vedlikeholdspost.
  - Kommunalområdet Teknisk bes i tillegg holde fokus på effektiviserende tiltak og gevinstrealisering, og andre tiltak som kan bidra til innsparingsmålet.
- ❖ **Tiltak innenfor NAV/Samhandling, som foreslått av kommunalsjef, for å oppnå bærekraftig drift i 2024, der samlet besparelse utgjør 7. mill. kroner (årvirkning):**
- Praksis. reglement og kriterier for tildeling av sosialstønning gjennomgås for tilpasning til budsjetttramme
  - Det legges til grunn tett oppfølging av MAKS for å holde kontroll på kostnadene med flyktnings-tjenesten. Varige kostnadsøkninger søkes unngått.
    - Eventuelle behov for regulering/styrking av introduksjonsordningen vurderes i forbindelse med budsjettregulering våren 2024 (bruk av flyktningsfond).
  - Forvaltning av STEAM overføres NAV/Samhandling fra 1. januar 2024.
  - Kommunalområdet NAV/Samhandling bes i tillegg holde fokus på effektiviserende tiltak og gevinstrealisering, og andre tiltak som kan bidra til innsparingsmålet.
- ❖ **Tiltak innenfor Service og samfunn, som foreslått av enhetsledere, for å oppnå bærekraftig drift i 2024, der samlet besparelse utgjør 11,2 mill. kroner (årvirkning):**
- Tiltaksliste innenfor enheten fellestjenesten med forslag på tiltak på til sammen 4,77 mill. kroner i 2024 vedtas.

- For å innfri denne budsjettutfordringen bes det om at en vurderer effektivitetsfremmende tiltak fremfor «drastiske grep» som beskrevet i teksten.
  - Fellestjenesten bes i tillegg holde fokus på effektiviserende tiltak og gevinstrealisering, og andre tiltak som kan bidra til innsparingsmålet.
  - Tiltaksliste innenfor enheten Strategi og samfunn med forslag på tiltak på til sammen 4,5 mill. kroner i 2024 vedtas.
    - Kommunestyret har intensjon om å tilføre midler til samfunnsfond/næringsfond når muligheten byr seg.
      - Dette innebærer at fondene blir videreført, men tilførsel av midler avhenger av tilgang på midler.
    - Eventuell deltakelse på Aqua Nord og lignende vurderes i egne saker i god tid før arrangement.
  - Tiltaksliste innenfor enheten Kultur med forslag på tiltak på til sammen 1,94 mill. kroner i 2024 vedtas.
    - Kultur bes i tillegg holde fokus på effektiviserende tiltak og gevinstrealisering, og andre tiltak som kan bidra til innsparingsmålet
- ❖ **Det er behov for ytterligere tiltak for å få kontroll med kostnadsutviklingen, samt som tiltak for å etablere økonomisk handlingsrom. Kommunedirektøren foreslår derfor følgende tiltak med igangsetting av påkrevde prosesser:**
- Per nå er kommunens administrasjon fordelt på en rekke bygg/lokaliteter der arealet ikke er optimalt utnyttet.
    - Det er derfor på sin plass å igangsette en prosess der en samler administrative funksjoner til begge kommunehusene, og frigjør arealer som kan benyttes til tjenester og eventuell frigivelse av bygninger som kan selges og utvikles av private aktører. Følgende forslås:
      - DPS bygg Kolvereid søkes frigitt og klargjøres for salg. Avhending fremmes som egen sak til formannskapet.
        - Kontorpersonalet flyttes til kommunehuset på Kolvereid, og helsepersonell flyttes til administrasjonsfløy helsehus/helsesenter på Kolvereid.
      - Kontorpersonale helsehus/helsesenter på Kolvereid, bla brukerkontor, flyttes til kommunehuset på Kolvereid.
      - Ledelse flyktningtjeneste vurderes samlokalisert med administrasjonen på kommunehuset Kolvereid.
      - Innenfor teknisk vurderes samlokalisering av driftspersonalet på henholdsvis Kolvereid og Rørvik.
        - Namdalstun vurderes revet slik at tomten klargjøres i tråd med sentrumsplan Rørvik.
      - Administrative stillinger ved Helsehuset på Rørvik vurderes flyttet til rådhuset.
        - Bedre utnyttelse av helsehuset vurderes.

- Kommunen har en relativt omfattende bilpark, der en rekke av bilene er leaset.
    - Det er behov for en kritisk gjennomgang for reduksjon av kostnader:
      - Det igangsettes en gjennomgang av den samlede bilparken med hensikt å redusere de samlede bilkostnader med 30 – 50 %.
  - Det iverksettes prosess for kritisk gjennomgang av kommunens innkjøp, blant annet rammeavtaler for større innkjøp.
  - Bruk av kommunens boliger/leiligheter søkes effektivisert, blant annet endret organisering/bruk leiligheter/omsorgsboliger, spesielt de som har stått tomme over tid.
  - Gjennomgang bygningsmassen med formål å avhende/salg
  - Øke samhandlingen i organisasjonen, og mer egenutnyttelse av personal/kompetanse
  - Gjennomgang av tjenesteavtale med Nærøysund kirkelige fellesråd.
  - Gjennomgang av avtalen med Museet Midt IKS.
  - Servicetorg/bibliotek søkes samlokalisert.
  - Konkurransesutsette forsikringer.
  - Konkurransesutsette revisjon – Kontrollutvalget bes forberede konkurransegrunnlag i samarbeid med kommunedirektøren.
  - Konkurransesutsette pensjon (fellesordningen) – Kommunestyret ber Kommunedirektøren utrede konkurranseutsetting i egen sak som fremmes til kommunestyret.
  - Gjennomgang av alle leieavtaler.
  - Gjennomgang av festekontrakter.
  - Ledelsesgjennomgang med mål å redusere antall ledere og strukturering av ledelsesnivåer ved endret organisering og oppstramming linjer.
  - Privatisering av kommunale veier.
  - Vurdere brøyteroder, herunder tilbud på brøytetjenester.
  - Vurdere gevinstrealisasjon ved digitalisering.
  - Gjennomgang av IT - driften med bakgrunn i endrede forutsetninger.
  - Gjennomgang av kantinedriften mht bærekraftig drift, herunder vurdering av økonomisk bidrag fra ansatte og andre inntekter.
  - Vurdere fjerning/reduksjon, basert på sikringsbestemmelsen (HTA), av betalt matpause for kontoransatte.
  - Gjennomgang av alle beredskapsordninger.
  - Rutiner for fakturakontroll gjennomgås, og påses fulgt.
  - Fokus på sykefraværsoppfølging og trivselstiltak.
- Kommunedirektøren bes snarlig gjennomgå vedtakspunkt i HTV forum for vurdering av prosesser som omhandler/berører ansatte, herunder struktur (møter og involvering) for 2 - partssamarbeid og 3 – partssamarbeid, jf. hovedavtalens (HA) de B § 1-4-1.

- Kommunedirektøren gis fullmakt til å oppdatere budsjettdokumentet basert på vedtak og eventuell korrigerende av faktagrunnlag, herunder oppdatering av budsjettskjema og driftsbudsjett.

Følgende forhold er vurdert

- Lovhjemmel
- Budsjett og økonomiplan
- FNs bærekraftsmål
- Høringsinstanser:
  - Eldreråd
  - Råd for personer med funksjonsnedsettelse
  - Ungdomsråd
  - Andre

Saksopplysninger

Det vises til budsjettdokumentet som grunnlag for denne saken. Budsjettutfordringene basert på kommunalsjef og enhetsledere sine innspill, og behovene for omstilling gjennomgås i denne saken. Forslag til vedtak kommer til slutt i saken.

Kommunedirektørens vurdering

Som beskrevet i budsjettdokumentet er det betydelige utfordringer med å etablere et bærekraftig budsjett og økonomiplan. Hovedårsaken til at kommunen er i en slik situasjon skyldes i hovedsak feil og mangelfull budsjettering siden kommunesammenslåingen. Utgangspunktet ved sammenslåingen var at en skulle redusere antall stillinger fremover ved naturlig avgang og lignende. Dette har som kjent ikke skjedd, men istedenfor har det motsatte skjedd ved at det har blitt flere ansatte i perioden (44 stillinger). I tillegg ble det ved sammenslåingen advart mot det høye driftsnivået, samt konsekvensene av den høye lånegjelden.

I kommunestyresak 96/20 ble Telemarksrapporten behandlet, der kommunedirektøren beskrev at det ikke var tvil om at en vil komme i mål med nødvendige innsparinger. Det ble i saken opplyst at det per 1. september 2020 var 818 årsverk i kommunen. Angivelig ble det da, eller senere, ikke iverksatt dedikerte og målrettede tiltak for reduksjon av driftsnivået, herunder reduksjon av nivået på kapitalkostnadene.

Ved gjennomgang av stillingshjemler per årsskiftet 2022/2023 kom en frem til 860,11 årsverk, fordelt på 1 157 ansatte. Det betyr at en har økt antall årsverk med 42 (44) stk. siden 22. september 2020 (816,12 årsverk). Tabellen under viser endring/økning i antall årsverk fordelt på kommunalområde.

Avdeling	Antall årsverk 22. sept. 2020	Antall Årsverk jan. 2023	Endring årsverk
Kommunedirektør	51,76	48,00	-4
Oppvekst og familie	313,2	314,82	2
Helse og velferd	364,38	400,17	36
Teknisk	86,78	97,12	10
Sum Nærøysund	816,12	860,11	44

Størst økning i antall stillinger har skjedd innenfor Helse- og velferd med hele 36 årsverk, teknisk med 10 stk. Legger en til grunn kr 700 000,- i samlet lønnskostnader per ekstra ansatt kan en summere kostnadsøkningen til ca. 30 mill. per år.

Endringer kommunedirektør har sin årsak i at tillitsvalgte og frikjøp hovedverneombud er medtatt i 2020, noe som utgjør 3,06 årsverk.

Da det stilles spørsmål med hvor stillingsendringene har vært er det påkrevd å detaljere endringen i tabeller under.

Kommunedirektøren, avdeling	Antall Årsverk 1. jan 2023	Årsverk per 1. sept 2020	Økning/ending stillinger fra 1. sept 2020 - 1. jan 23
Kommunedirektør	1	2	-1
HR	4	4	0
Økonomiavdeling	12	10,5	1,5
Fellestjenesten	21	19,3	1,7
Strategi og samfunn	10	12,9	-2,9
SUM	48	48,7	-0,7

Hensyntatt tillitsvalgte og HVO er kommunedirektørens stab redusert med 0,7 årsverk. Fellestjenesten og økonomiavdelingen har økt, mens kommunedirektør og Strategi og samfunn har redusert sine årsverk.

Oppvekst og familie, avdeling	Antall Årsverk 1. jan 2023	Årsverk per 1. sept 2020	Økning/ending stillinger fra 1. sept 2020 - 1. jan 23
Administrasjon:	9,3	7,2	2,1
Skole:	176,47	181,34	-4,87
Oppvekstsenter	17,4	14,97	2,43
Barnehage	38,95	44,37	-5,42
PPT:	7,5	5,8	1,7
Kultur:	17,2	13,81	3,39
Mangfold- og kvalifiseringssenter MAKS	18,2	19,01	-0,81
Familie:	29,8	26,7	3,1
SUM	314,82	313,2	1,62

Oppvekst og familie har økt med 1,62 årsverk. Administrasjon, PPT, kultur og familie har økt antall årsverk. Ellers er det en del omfordeling (netto reduksjon) innenfor barnehage, skole og oppvekstsenter. MAKS har i perioden blitt redusert, og økt igjen

som følge av Ukrainakrisen.

Helse og velferd, avdeling	Antall Årsverk 1. jan 2023	Årsverk per 1. sept 2020	Økning/ending stillinger fra 1. sept 2020 - 1. jan 23
Administrasjon:	2	1	1
Brukerkontor og ressursstyring:	24,64	11,4	13,24
Helse og mestring:	52,7	40,9	11,8
Rus og psykisk helse:	66,76	54,7	12,06
Heldøgns omsorg, spesifiser:	129	121,28	7,72
Hjemmebaserte tjenester:	79,17	80,29	-1,12
Miljøtjenesten:	45,9	53,31	-7,4
SUM	400,17	362,88	37,29

Innenfor Helse og velferd fremkommer betydelige økninger i årsverk i perioden. Spesielt skiller Brukerkontor og ressursstyring seg ut med hele 13,24 årsverk, helse og mestring med 11,8 årsverk, og Rus og psykisk helse med 12,06 årsverk.

Kjøkken institusjon ligger innenfor Brukerkontor og ressursstyring per 1. januar 2023. Brukerkontor og ressursstyring fikk overført ansvaret for begge institusjonskjøkken med til sammen 10,8 årsverk i 2021, noe som ble overført fra heldøgns omsorg. Økte stillinger ellers innenfor denne enheten utgjør 2,44 årsverk.

NAV ligger innenfor helse og mestring i oversiktene og utgjør 10,1 årsverk. NAV er i 2023 flyttet til eget kommunalområde i 2023.

Heldøgns omsorg har i tillegg økt med 7,72 årsverk. Miljøtjenesten og hjemmebaserte tjenester har redusert årsverkene i perioden. Samlet økning på 36 årsverk i perioden er voldsomt mye. Kommunedirektøren kan ikke se at økningen er finansiert gjennom spesifikke kommunestyrevedtak. Dette er nok hovedårsaken til at kommunalområdet meddeler at de ikke håndterer driften gjennom tildelt budsjetttramme, samt ikke tatt høyde for innføring av «heltid», innleie, sykefravær og økt overtid.

Teknisk, avdeling	Antall Årsverk 1. jan 2023	Årsverk per 1. sept 2020	Økning/ending stillinger fra 1. sept 2020 - 1. jan 23
Administrasjon:	2	6	-4
Kommunalteknikk:	25	16,5	8,5
Byggdrift:	57,31	52,97	4,34
Plan/byggesak/oppmåling:	8	7	1
Brann/feieing:	4,81	4,31	0,5
SUM	97,12	86,78	10,34

Kommunalområdet Teknisk har økt med hele 10,34 årsverk. Økningen er betydelig og er fordelt som vist i tabellen. Reduksjon av administrasjonen har nok sin årsak i at prosjektering håndteres i avdelinger, der styrkingen av antall årsverk er tydelig.

Det opplyses at en del av økningen innenfor Teknisk var etablering av badevakter (4 stk.), og at dette er hjemlet i kommunestyrevedtak.

Ovenstående er forklarende på hvorfor budsjett er krevende å forholde seg til. Det opplyses at det var knyttet stor usikkerhet til budsjett 2020 (kommunesammenslåingen), og at budsjettet ble vedtatt regulert inn et innsparingskrav på 10,6 mill. kroner. Dette viste regnskapet for 2020 at man ikke klarte å hente inn i 2020, og det forsterket seg følgelig videre utover i perioden.

Budsjett 2021 var tuftet på et bedre utgangspunkt enn hva som var tilfelle i 2020. Det var i opprinnelig budsjett 2021 avsatt en pott til fordeling (lønn mv) på ca. 17 mill. Budsjettet ble regulert i løpet av året. Oppvekst, ved barnevern, hadde merforbruk i forhold til budsjett, i tillegg til teknisk ved byggdrift og kommunalteknikk.

Men deretter må det ha skjedd noe i 2022. Både innen oppvekst, helse og teknisk viser resultatet et høyt merforbruk i forhold til opprinnelig og regulert budsjett. Det virker som at kommunalrådene nå sliter med å komme seg ned på tildelt budsjetttramme. Det ble i 2022 avsatt en lønnpott på 12,2 mill. kr. Det kan synes som at økning i antall stillinger hovedsakelig har skjedd i 2022. Noe av utfordringene kan nok tilskrives Coronaperioden.

I 2023 er det kun avsatt 6,1 mill. til lokale forhandlinger. Kostnadssprekken i 2022 drar en med seg inn i 2023, der manglende budsjettering for lønnsoppgjøret og generelle kostnadsøkning forsterker budsjettutfordringene. Det bemerkes at kommunalrådene ble styrket i budsjettregulering med ca. 100 mill. i september i 2023.

Kommunalrådene har meldt inn en budsjettutfordring for 2024 på hele 129 mill. kroner. Dette viser hvor galt det har «bart av gårde» ved å øke driften fremfor å ha hatt kostnadsfokus som man proklamerte ved, og etter, kommunesammenslåingen.

Budsjett 2024 er utarbeidet med basis i opprinnelig budsjett 2023 (ca. 744 mill. kroner) fratrukket vedtatte nedtrekk med 15 mill. (fordelt) og tillagt deflator (lønn- og prisstigning) på 4,5 %. I tillegg er oppgaveendringer og flytting av funksjoner mellom sektorene korrigert for. Lønnsvekst er dratt ut og satt på egen lønnsvekstpost (35 mill.) hos kommunedirektøren. Ny budsjetttramme drift utgjør med dette 799 mill. kroner. Driftsnivået ligger med denne rammen en god del for høyt relatert til kommunens rammeoverføringer/inntekter. For å holde dette «høye driftsnivået» er en tvungen til å benytte alle tilgjengelige inntekter for å oppnå budsjettbalanse.

Inntektssiden økonomiplan:

Budsjett	2024	2025	2026	2027
Rammeinntekter:				
Innbyggertilskudd	298 645 000	304 087 000	304 090 000	304 099 000
Utgiftsutjevningen	58 721 000	58 935 000	58 935 000	58 936 000
Overgangsordning (INGAR)	-731 000	-400 000	-350 000	-300 000
Saker til særskilt fordeling	10 257 000	7 989 000	7 989 000	7 989 000
Inndelingstilskudd	16 752 000	16 752 000	16 752 000	16 752 000
Namdalstilskudd	19 909 000	20 142 000	20 142 000	20 142 000
Regionsentertilskudd	4 369 000	4 377 000	4 377 000	4 377 000
Veksttilskudd		386 000		
Sum rammeoverføringer	407 922 000	412 268 000	411 935 000	411 995 000
Skatteinntekter:				
Skatt- inntekt og formue	387 169 000	387 169 000	387 169 000	387 169 000
Inntektsutjevning	1 389 000	1 389 000	1 389 000	1 389 000
Eiendomsskatt	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Sum skatteinntekter	418 558 000	418 558 000	418 558 000	418 558 000
Andre inntekter:				
Utbytte NTE (øremerket)	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Flyktningetilskudd (tidsbegrenset/nedtrapping)	55 000 000	34 000 000	19 000 000	8 000 000
Norskopplæring flyktninger	1 300 000	800 000		
Produksjonsavgift vindkraft	3 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Produksjonsavgift havbruksfond	37 000 000	37 000 000	37 000 000	37 000 000
Sum andre inntekter	100 300 000	82 800 000	67 000 000	56 000 000
Engangsinntekter:				
Prosjektskjønn Familieteam 2024	800 000			
Skjønnsmidler 1. fordeling 2024 (ressurkrevne tjenester)	2 620 000			
Sum engangsinntekter	3 420 000	0	0	0
Sum inntekter (netto)	930 200 000	913 626 000	897 493 000	886 553 000

Tabellen ovenfor viser alle tilgjengelige inntekter (netto). Rammeoverføringene spesifisert fra forslag til statsbudsjett. Skatteinntektene basert på snitt de 3 siste år (KS-Prognosemodell). Det er viktig å være oppmerksom på at skatteinntekter kun er et anslag.

Regjeringen signaliserer at skatteinngangen ser ut til å flate ut, og for noen gå ned. En bør derfor ikke overestimere skatteinngangen. Verdt å merke seg at inntektsutjevningen reguleres i tråd med skatteinngangen, dvs. at øker skatteinngangen så reduseres inntektsutjevningen og vica versa.

Eiendomsskatten for bolig og fritidshus (ca. 14 mill.) har et inntekspotensial på ytterligere 4 mill. kroner ved full utnyttelse (økning fra 3,1 promille til 4 promille).

Innenfor næring (16 mill.) er inntekspotensialet fullt ut utnyttet (7 promille (maks sats)). Regjeringen foreslår ingen endringer i eiendomsskatten i forslag til statsbudsjett for 2024. Eiendomsskattesatsen vil fortsatt være mellom 1 og 7 promille av takstgrunlaget, med en maksimal skattesats på 4 promille for bolig og fritidsbolig.

Innenfor andre inntekter er det lagt inn utbytte fra NTE fondet. Dette er midler som ikke kan benyttes til drift. Forvaltningen er vedtatt av kommunestyret der det skal legges frem status NTE fond i kommunestyret i juni hvert år. Det bemerkes at inntil 20 % av disse midlene overføres regionrådet oppad begrenset til 4,5 mill. kroner for kommunene samlet.

Flyktningetilskudd er lagt inn i sin helhet basert på anmodningsvedtak for 2023. Som en ser trappes tilskuddet ned fremover. Hvis en vedtar anmodning for 2024 så vil det løse ut tilskudd, men det vil også øke kostnadene minst tilsvarende innenfor de kommunale tjenester. Anmodning 2024 har svarfrist 25. februar 2024.

Norskopplæring flyktninger er også lagt inn med de flyktninger kommunen har vedtatt bosatt i 2023.

Produksjonsavgift vindkraft er en ny inntekt som kommunen vil motta. I 2023 mottok kommunen ca. 1,1 mill. kroner. Dette basert på innbetaling produksjonsavgift i 2022 (kun halve året). I 2024 er det lagt til grunn/vedtatt 1 øre halve året og 2 øre andre halvår per kwh innbetalt i 2023. For 2024 er det foreslått en avgift på 2,2 øre/kwh som vil utbetales i 2025, der helårseffekten er anslått til 7 mill. kroner. Produksjonsavgiften er foreslått tatt inn i sin helhet i driftsbudsjettet. Disse midlene bør ikke bindes opp i ordinær drift, men heller kunne benyttes til utvikling og egenfinansiering av investeringer. En bør derfor ha et mål om å trekke ut disse inntektene fra ordinær drift.

Det kan opplyses at vindkraftinstallasjonene i kommunen innbringer ca. 6,1 mill. kroner i eiendomsskatt, dette innenfor eiendomsskatteinntektene.

Produksjonsavgift havbruk er beregnet til ca. 37 mill. kroner per år i helårsvirkning. Dette basert på vedtatt produksjonsavgift på 90 øre pr kg, herav 20 % til fylkeskommunen. Produksjonsavgiften er foreslått tatt inn i sin helhet i driftsbudsjettet. Dette er uheldig da en ikke kan følge vedtatte handlingsregel og benytte midlene til utvikling.

Det er lagt inn i tabellen engangsinntekter som er øremerkede skjønnsmidler fra statsforvalteren.

Til sammen gir dette kommunen en samlet inntekt på 930 mill. kroner i 2024, noe som trappes (tilnærmelsesvis lineært) ned til ca. 887 mill. kroner i 2027.

Kapitalkostnader (netto) økonomiplan:

Tabellen under viser kapitalinntekter og kapitalkostnader. Nederste linje i grønt viser da hva som er igjen til fordeling til drift.

Budsjett	2024	2025	2026	2027
Finans/kapital				
Renteinntekter, inkl startlån	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Rentekomp helse, kirka og oppvekst	3 900 000	3 800 000	3 600 000	3 450 000
Rentekostnader inkl Husbanklån	-54 000 000	-54 000 000	-52 000 000	-50 000 000
Avdrag	-56 000 000	-56 000 000	-59 000 000	-59 000 000
Sum finans/kapital	-94 100 000	-94 200 000	-95 400 000	-93 550 000
Sum inntekter til fordeling drift	836 100 000	819 426 000	802 093 000	793 003 000

Renteinntekter er avkastning på kommunens midler pluss renteinntektene kommunen har på utlånte startlån (ca. 8 mill.).

Kommunen tildeles rentekompensasjon på noen lån innenfor helse, kirke og skolebygg.

Rentekostnader gjelder renter på lån til investering og rentekostnader på Husbanklån som benyttes til utlån (Startlån).

Avdrag gjelder nedbetaling av lån som er benyttet til investering.

Som en ser utgjør kapitalkostnader (netto) til sammen 94 mill. kroner, og ligger jevnt i planperioden. Det er forslått kun nødvendige låneopptak innenfor minimal investering fremover, dette for å kunne finansiere driften. Dessverre er det ikke handlingsrom for økt låneopptak, snarere tvert imot da en må prioritere nedbetaling av lånegjelden som er svært høy (1,5 mrd.)

Kostnadsside økonomiplan:

Tabellen under viser driftskostnader i driftsbudsjettet for planperioden.

Budsjett	2024	2025	2026	2027
Driftsbudsjett kommunalområder	-764 035 214	-749 035 214	-749 035 214	-749 035 214
Lønnsvekstpost KD - Lønn/pensjonsoppgjør 2024	-35 000 000	-35 000 000	-35 000 000	-35 000 000
Sum budsjettramme ord drift (netto)	-799 035 214	-784 035 214	-784 035 214	-784 035 214
Øremerkede tiltak:				
Øremerket tiltak Ressurskr tjenester 2024 skjønnsmidler	-2 620 000			
Familieteam 2024 skjønnsmidler	-800 000			
Avsetning flyktningefond	0	-4 000 000	0	0
Avsetning NTE fond	-3 300 000	-3 300 000	-3 300 000	-3 300 000
Tilskudd rent hav/sommerjobb	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Sum øremerkede tiltak	-7 420 000	-8 000 000	-4 000 000	-4 000 000
Omstillingskompensasjon:				
Økt kostnad skole/barnehage - Flyktninger 2024	-9 785 000			
Komp tiltak helårsvirkning oppvekst 2024	-8 100 000			
Nedtrapping barnevern	-8 000 000	-4 000 000	-2 000 000	0
Sum økt drift omstilling	-25 885 000	-4 000 000	-2 000 000	0
Vedlikehold/tilskudd:				
Tilskudd gatelys	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Tilskudd/leie Fjellvang	0	0	0	0
Vedlikehold bygg/vei	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Vedlikehold/innkjøp-IKT/Arkiv/låsesystem	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Sum vedlikehold/tilskudd	-7 750 000	-7 750 000	-7 750 000	-7 750 000
Egenfinansiering investeringsbudsjett:				
Finansiering gap avdrag husbanklån	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Egenkapitalinnskudd KLP	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000
Egenkapital investering				
Sum overføring investering	-5 600 000	-5 600 000	-5 600 000	-5 600 000
Sum driftskostnader	-845 690 214	-809 385 214	-803 385 214	-801 385 214

Sum driftsbudsjett kommunalområder utgjør 799 mill. kroner i 2024. Da er vedtatte driftsreduksjon på 15 mill. kroner innarbeidet. Budsjettrammer er basert på opprinnelig budsjett 2023, tillagt prisstigning. Lønnsvekstpost på 35 mill. kroner er holdt utenfor fordelte driftsrammer.

For 2025 og resten av perioden er ytterligere driftsreduksjon (vedtatt) på 15 mill. kroner innarbeidet. Driftsrammer gjennomgås senere i saken.

Øremerkede tiltak inneholder tiltak knyttet til skjønnsmidler i 2024. I 2025 er det foreslått avsatt flyktningemidler til dispfond for senere benyttelse til formålet.

Avsetning til NTE fond og bevilgning rent hav/sommerjobb fra NTE midlene er synliggjort og innarbeidet.

Innenfor oppvekst og familie vil ikke kommunalsjefens foreslåtte tiltak for budsjettbalanse få full virkning før høsten 2024. Med denne bakgrunn er økte kostnader grunnet flyktninger i skole og barnehage foreslått kompensert i 2024.

Nedtrapping barnevern jfr. kommunestyrevedtak i budsjettregulering september 2023 er innarbeidet i planperioden. Kommunalsjef har signalisert budsjettbalanse i 2026 innen barnevern.

Det foreslås avsatt midler til diverse vedlikeholdsposter. Dette har tidligere vært delvis finansiert i investeringsbudsjettet, noe det ikke er anledning til. Lånefinansiering av

vedlikehold er en svært dårlig ide. Det kan nevnes at slike poster ikke er videreført i investeringsbudsjett.

Tilskudd veilys er tidligere vedtatt og inntatt i driftsbudsjettet.

Til slutt i tabellene er overføring av midler til investeringsbudsjett medtatt. I dette ligger egenfinansiering av gap avdrag husbanklån og avdrag inn på startlån, samt egenkapitalinnskudd KLP. Dette er kostnader som ikke kan lånefinansieres og derfor må belastes driftsbudsjett. Som en ser, er det ikke særlig rom for egenfinansiering av investeringer.

Sum driftskostnader utgjør dermed ca. 845 mill. kroner i 2024, som reduseres til 809 mill. kroner i 2025.

Tabellen under viser driftsresultatet. Som en ser er det merforbruk i 2024 som må inndeckes ved bruk av fond med ca. 9,6 mill. kroner. I 2025 er det et mindreforbruk på 10 mill. kroner. Resten av planperioden må det tilføres midler fra disposisjonsfond. Samlet fondsbruk (netto) i planperioden utgjør 9,2 mill. kroner.

Per 2023 er det ca. 80 mill. kroner tilgjengelig på kommunens disposisjonsfond. Benytter en mer fra disposisjonsfondet kan det medføre likviditetsmessige utfordringer.

Budsjett	2024	2025	2026	2027
Resultat/merforbruk (-)/mindreforbruk	-9 590 214	10 040 786	-1 292 214	-8 382 214
Bruk av dispfond drift	9 590 214		1 292 214	8 382 214
Avsetning dispfond drift		-10 040 786		
Avsetning/bruk dispfond	9 590 214	-10 040 786	1 292 214	8 382 214
Resultat/kontroll	0	0	0	0

Som en ser ovenfor klarer en ikke å budsjetter i 0,- i 2024 uten bruk av disposisjonsfond. Dette til tross for at en benytter alle mulige inntekter til driften.

Det er ikke budsjettert med netto driftsresultat på 1,75 % av brutto inntekter som er et minimum for bærekraftig drift. Tabellen under viser at kommunen har benyttet hele sitt økonomiske handlingsrom i driften.

Som nevnt må en tilnærme seg måltallene for netto driftsresultat skal en etablere bærekraftig økonomisk drift. I prinsippet tilnærmer en seg dette målet ved at premieavviket vil gi et pluss på bunnlinjen med 19,67 mill. kroner. Dette er ikke tatt med i tabellen over. Økt driftsresultat som følge av premieavvik er ikke likviditetsmessig resultat, men kun en regnskapsteknisk øvelse. Derfor tilføres tilsvarende til disposisjonsfond.

Inntektene fra produksjonsavgift havbruk og vindkraft er i sin helhet benyttet for å finansiere driften. Dette er ikke en ønskelig måte å finansiere driften. Disse midlene bør heller benyttes til finansiering av investeringer og andre utviklingstiltak. Det vises i så måte til handlingsregel havbruksfond.

Tabellen under illustrerer at en burde en frigjøre ca. 66 mill. kroner til etablering av økonomisk handlingsrom.

Budsjett	2024	2025	2026	2027
Omstillingsutfordringer/utvikling/investering:				
Netto driftsresultat 1,75 % (minimum)	22 015 000	22 015 000	22 015 000	22 015 000
Uttrekk av produksjonsavgift havbruk	37 000 000	37 000 000	37 000 000	37 000 000
Uttrekk produksjonsavgift vindkraft	3 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Sum økt handlefrihet/reduksjon driftskostnad	62 015 000	66 015 000	66 015 000	66 015 000

Selv om det nå er en avstand til måltallene, må en holde fokus på etablering av nødvendig økonomisk handlingsrom i løpet av planperioden. Eventuelle ekstraintekter som eksempelvis auksjonsinntekter til havbruksfond må styres uavkortet til disposisjonsfond, og eventuell fordeling i tråd med havbruksfondets handlingsregel.

Det kan samtidig nevnes at NTE utbyttet er styrt til eget fond som forvaltes av kommunestyret i tråd med gjeldende retningslinjer. Kommunestyret skal i junimøte ha egen statussak på NTE fondet.

Kommunen har vedtatt følgende måltall:

Økonomiske måltall				
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene (brutto)	<1,75 %	1,75 % - 2,0 %	>2 %	
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter (brutto)	<5,0 %	5 % - 7,5 %	>7,5 %	
Brutto lånegjeld i % av driftsinntekter (brutto)	>110 %	100 % - 110 %	<100 %	

Handlingsregel/Disponering av havbruksfond (kst-sak 97/20):

- Min 35 % og maksimum 40 % skal gå til nedbetaling av gjeld
- Min 35 % og maksimum 40 % skal gå til egenfinansiering av investeringsutgifter og overføres fra drift til investering.
- 5 % skal avsettes til næringsfond/samfunnsutviklingsfond.
- 10 % skal gå til vedlikehold/rehabilitering/oppgradering av kommunal infrastruktur for å redusere på vedlikeholdsetterlepet.
- 5 % skal gå til kommunalt finansieringsbidrag til bredbåndsutbygging.
- Eventuelt rest, maks 10 % settes av på disposisjonsfond.
- **Produksjonsavgiften vil i 2024 anslagsvis utgjøre 37 mill. kroner**
- **Produksjonsavgiften vil i sin helhet måtte benyttes til budsjettsaldering for budsjett 2024**

Regjeringen vil innføre produksjonsavgift på laks

Den nye ordningen vil sikre om lag 500 millioner kroner ekstra til kommunesektoren.

Investering økonomiplan

Tabellen under viser ordinære investeringer

Investeringsprosjekter 2023 - 2027	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Utenfor øk.plan
					Neste periode - 2028
Aktivetsområde / uteanlegg Kolvereid skole	7 656 250				
Rørvik Skole	2 200 000				
Rus / Psykiatri	32 000 000				
Brannstasjon Rørvik	13 875 000				
Tjønnøyveien	8 000 000				
Kjøøl/frys/utstyr hovedkjøkkener	1 000 000	625 000	625 000	625 000	
Senger	250 000	250 000	250 000	250 000	
Geovekstprosjekt	350 000	350 000	350 000	350 000	
Oppgradering Bjørkåstunet, leilighet 1-31	-	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Trafikksikkerhetstiltak	-	500 000	500 000	500 000	
Oppgradering varmeanlegg Aktivitetshus	-	625 000	625 000		
Tiltak broer					5 375 000
Opprusting kommunale vegger	-				7 500 000
Energisparetiltak/Smarte bygg	-				1 875 000
Investeringsstilskudd NKF Nærøy kirke	-		-		1 000 000
Oppgradering Sjøsidan	-				2 100 000
Kunstgress Austafjord					8 100 000
Helseplattform					31 250 000
Boligfelt Byåsen	-				20 000 000
Brannstasjon Kolvereid, HMS tiltak	-				3 750 000
Depogarasje Austafjord HMS avvik	-		-	-	625 000
Sum investering (MVA komp)	65 331 250	3 850 000	3 850 000	3 225 000	81 575 000

Tabell investering

Som en ser av investeringstabellen for ordinære investeringer er det en rekke prosjekter som er oppstartet i 2023 som videreføres og avsluttes i 2024. Dette medfører at investeringsbudsjettet i 2024 utgjør 65 mill. kroner inkludert momskompensasjon. Ellers er alle prosjekter i tidligere økonomiplan tatt ut, herunder diverse «sekkeposter» innenfor internt vedlikehold og satsinger. Kommunedirektøren legger opp til at slike satsinger i fremtiden eventuelt vedtas av kommunestyret i egne saker.

Som en ser, er det lagt opp til minimale investeringer i perioden 2025-2027. Årsaken til dette er budsjettutfordringen innenfor drift der kapitalkostnadene må reduseres for å ha rom til ordinær drift. Som en ser av tabellen vil 3 av prosjektene være gjennom hele planperioden.

I kolonne neste periode (utenfor økonomiplan) er prosjekter som er skjøvet på plassert. Om en skal finne plass til noen av disse må en frigjøre ressurser innenfor drift, eventuelt bruke frigitt økonomisk handlingsrom.

Kommunedirektøren anbefaler at en avventer ytterligere investeringer inntil en får etablert ønsket økonomisk handlingsrom. I et slikt arbeid vil nok Utbygging av Rørvik skole og Nærøysund skole bli høyt prioritert.

Investeringer VAR – økonomiplanperioden:

Tabellen under viser forslag til investeringsbudsjett for VAR området. VAR investeringer er netto kostnader, det vil si at beløpene er eksklusiv mva. Det er ordinær moms for VAR området.

Investering VAR	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Neste periode - 2028
Fordelingsnett vann	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Nordre	7 500 000	2 950 000	-	-	
Fordelingsnett avløp	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Nordre	7 500 000	2 950 000	-	-	
Vann/avløp Strandgata	9 000 000	8 000 000	-	-	
Renseanlegg Rørvik	500 000	-	-	-	
V/A Wennevikjordet Kolvereid		500 000	7 500 000	7 500 000	
V/A Stokkstrandhaugveien			500 000	7 000 000	
VA - Øvergården				500 000	
V/A Dalsethgata/Kjøpmannsgata				3 000 000	11 000 000
Foldereid oppgradering ledningsnett	-	-		-	8 000 000
Sum Investering VAR (netto)	29 500 000	19 400 000	13 000 000	23 000 000	19 000 000

Tabell investering VAR

Investeringer innenfor VAR er forsøkt redusert til et minimum, samtidig som det er viktig å ha en løpende aktivitet for å løse kjente utfordringer. Nordre (vann/avløp) på Kolvereid er prioritert da det er bevilget midler tidligere, og for å kunne fullføre prosjektene. Ellers er Strandgata i Rørvik prioritert finansiert. Utover dette er det løpende påkomne prosjekter.

Tabellen under viser egenfinansierte prosjekter som budsjetteres i investeringsbudsjettet.

Utlån startlån og avdrag inn startlån føres i investeringsbudsjett. I tillegg føres avdrag på Husbanklån som benyttes til startlån i investeringsbudsjett.

Utover dette må kommunen tilføre KLP egenkapitalstyrking etter hvert som porteføljen til KLP øker.

Låneforvaltning og EK - KLP	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Neste periode - 2028
Startlån (utlån)	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	
Avdrag Husbanklån	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	
Egenkapitaltilskudd KLP	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	
SUM Låneforvaltning og EK - KLP	21 600 000	21 600 000	21 600 000	21 600 000	-
Sum investeringsbudsjett	116 431 250	44 850 000	38 450 000	47 825 000	100 575 000

Tabell låneforvaltning

I den blå linjen ovenfor vises samlet investeringsbudsjett for planperioden og prosjekt som er foreslått skjøvet til neste periode.

Finansiering av investeringer - økonomiplanperiode:

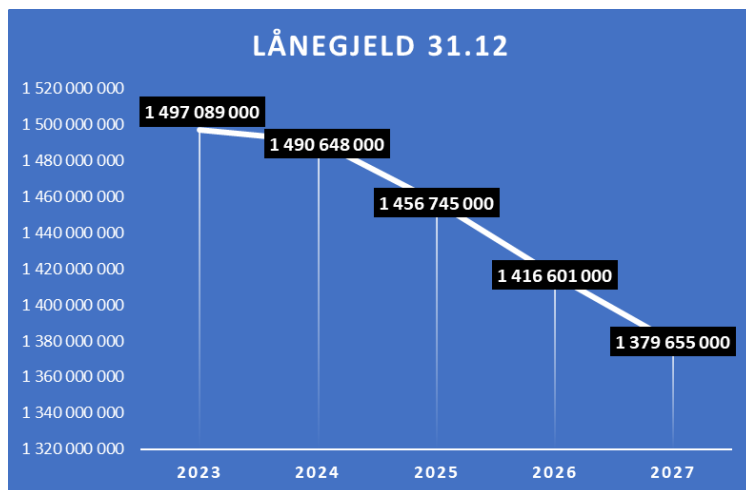
Finansiering investeringsbudsjett:	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
MVA investering	13 066 250	770 000	770 000	645 000
Tilskudd (Husbanken ROP boliger)	11 000 000			
Bruk av lån til Investering	70 765 000	22 480 000	16 080 000	25 580 000
Bruk av Husbanklån (Startlån)	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Avdrag inn startlån	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Overført fra drift avdrag Husbanklån (egenfinansiering)	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Overført fra drift EK-KLP	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Sum finansiering investeringsbudsjett	116 431 250	44 850 000	38 450 000	47 825 000

Tabell finansiering av investering

Tabellen ovenfor viser finansiering av investeringene i planperioden. I 2024 er det lagt inn husbanktilskudd til ROP boliger. Bruk av lån til investeringer i 2024 innbefatter opptak av lån på ca. 45 mill. kroner og bruk av ubrukte lånemidler. For perioden 2025-2027 er det opptak av nye lån.

Øvrig finansiering er momskompensasjon som prosjektene løser ut, og låneforvaltning samt egenkapitalinnskudd KLP som må finansieres over driftsbudsjett.

Som følge av foreslått stramt investeringsbudsjett vil lånegjelden i perioden reduseres slik at en nærmer seg, og om mulig kommer seg innenfor, gul sone (100 - 110 %).

Husbanklånene har tidligere vært opptatt med 3 års avdragsfrihet. Dette betyr at en skyver belastningen over til senere generasjoner, og at avdrag slår inn på senere års låneopptak. Fremover har en lagt inn avdrag fra og med låneopptakstidspunkt.

Innenfor investering er det 2 tidligere lån opptatt i Nærøy som nå slår inn med avdrag.

Kommunen har to lån i Kommunalbanken (KBN) som er avdragsfrie frem til 2027, til sammen 106 422 548 kroner. Dette gjelder et lån på kr 78 193 604,-, startdato 21.02.2007, og avdragsfritt frem til 17.03.2027.

Det andre lånet er et lån på kr 28 228 944,-, startdato 08.03.2027, og avdragsfritt frem til 16.06.2027. Opprinnelig lånebeløp var på kr 35 428 962,-, hvor det ble innbetalt 6 mill. i avdrag den 21.12.2007, og ytterligere 1 200 018 nok den 16.12.2009. Siden ingen bevegelse på saldo.

Begge lånene har rente NIBOR 3M, med margin +0,45 %.

Oppsummering økonomiplan:

Til tross for ovenstående gjennomgang der en har redusert investeringer/kapitalkostnader til et minimum og benyttet alle forutsigbare tilgjengelige inntekter, dog med unntak av økning av eiendomsskatt bolig, er kommunalområdenes budsjettutfordringer svært utfordrende. Gjennomgangen viser egentlig at driftsbudsjettet er for høyt mht. til kommunens forutsigbare inntekter. Dette er et paradoks når en nå får økte inntekter, bla når det innføres produksjonsavgift fra vindkraft.

Det vises for øvrig til driftsøkninger som følge av økning i antall stillinger og at en i realiteten ikke har hatt fokus på driftsreducerende tiltak siden kommunesammenslåingen. I tillegg slår lønnsoppgjør og vedtatt driftsreduksjon som en ikke har tatt høyde for ved budsjettering 2024.

Tabellen under viser opprinnelig budsjett 2023 og budsjetttramme for 2024. I tabellen fremkommer nytt kommunalområde Service og samfunn som har fått overført oppgavene fra kommunedirektøren (Strategi og samfunn og Fellestjenesten) samt kultur fra oppvekst og bestyring haller fra teknisk.

I tillegg er MAKS (flyktningetjenesten) overført fra Oppvekst til kommunalområdet NAV/Samhandling.

Som nevnt dras det ut 35 mill av driftsrammen (fordelt) til håndtering av lønnsoppgjøret i 2024. I dette ligger økte kostander lønn, aga og pensjon.

	Budsjett 2023	Endelig budsjett-ramme 2024	Økning ramme 2023/2024	Kommentar
Kommunedir/sentraladm	87 098 000	84 762 947	-2 335 053	Lønnsmidler/ tilskuddsmidler
Service og samfunn	0	63 100 030	63 100 030	Tilført, bla kultur
Oppvekst og familie	316 158 000	291 761 157	-24 396 843	Uttrekk kultur og MAKS
Helse og velferd (eks NAV)	240 408 000	237 344 809	-3 063 191	
Teknisk	80 388 000	76 263 109	-4 124 891	
NAV/Samhandling	19 865 000	45 803 162	25 938 162	Overført MAKS
SUM	743 917 000	799 035 214	55 118 214	35 mill lønnspost

Kommunalområdene har gjennomført reduksjoner av driften i budsjettet for 2024. Til tross for krevende budsjettering og oppstramming fremkommer følgende budsjettutfordringer for kommunalområdene:

Fordelte budsjettutfordringer kommunalområder:

Fordelte budsjettutfordringer budsjett 2024	Beløp (mill)
Oppvekst og familie	35,0
Helse- og velferd	66,0
teknisk	10,0
NAV/Samhandling	7,0
Service og samfunn	11,0
Sum budsjettutfordring 2024	129,0

Utfordringer kommunalområder gjennomgår:

Kommunedirektøren:

Innenfor kommunedirektørens område ligger politisk virksomhet, kommunedirektøren, økonomiavdeling, HR og lønnsvekstpost på 35 mill. kroner. I tillegg er tilskudd og kostnader ved samarbeid organisasjoner og virksomheter lagt inn under kommunedirektøren. Kostnadene på disse samarbeidene/tilskudd fremkommer i tabell under.

Avtalen med kystriksveien er sagt opp (høsten 2023). Ifølge avtalen/vedtektene er det ett års oppsigelse fra påfølgende årsskifte før oppsigelse. Dette betyr at tilskudd løper i 2024, og at en kan trekke inn disse midlene i 2025.

Tilskudd til:	Beløp
Flyplassalliansen	15 000
Frivillighetssentralene (Statlig tilskudd kr 942.000, komm. tilsk kr 158.000)	1 100 000
Kystriksvegen	82 000
Landssammenslutningen av norske vindkraftk. - LNVK	33 000
Laukvika Gård	100 000
LHL Vikna/Nærøy	15 000
Marin forsøpling (innsamling av plast)	400 000
Mental helse Ytre Namdal	100 000
Museet Midt IKS	1 630 000
Namdal Rehabilitering IKS	2 326 000
Namdals folkehøgskole	100 000
Namdalskysten Næringsforening (driftsstøtte)	250 000
Namdalskysten Næringsforening (prosjekt)	100 000
Nettverk for fjord- og kystkommuner (NFKK)	45 000
NOK Trøndelag – Ressurssenter mot seksuelle overgrep	50 000
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	560 000
Norsk Landbruksrådgivning (NLR)	40 000
Nærøy og Vikna Revmatikerforening	40 000
Nærøya AS	60 000
Nærøysund Idrettsråd	20 000
Nærøysund kirkelige Fellesråd	8 800 000
Redningsselskapet	5 000
Region Namdal (interkommunalt politisk råd)**	532 000
Ungt Entreprenørskap Trøndelag*	205 000
Vannområdekoordinator (samarbeidspros. i Namdalen) totalt 220 000	110 000
Veterinærvakta i Ytre Namdal	167 000
Visit Namdal SA	435 000
Ytre Namdal Vekst AS (driftstilskudd)	1 660 400
Sum	18 545 400
* Dekkes av regionrådet	
** Dekkes av NTE-fondet	

Driftstilskudd Visit Namdalen er vedtatt utbetalt i 2024. En vil komme tilbake til anvendelse i forbindelse med anbudsutsettelse av reiselivssatsingen gjeldende fra og med 2025.

Det er ikke tatt en kritisk gjennomgang av øvrige saker da de fleste er basert på politiske vedtak. Kommunedirektøren avventer eventuelle signaler fra politisk nivå om en skal vurdere/utrede reduksjon av poster.

Tabellen tas opp i et eget vedtakspunkt.

Marin forsøpling i tabellen er vedtatt økt fra 400 000,- til 700 000,- kroner, og finansieres ved bruk av NTE fond. Tabell oppdateres etter vedtak.

Tabell tilskudd - kommunedirektøren

Innenfor dette budsjettet ligger politisk virksomhet. Reduksjon av kommunestyret fra 37 til 27 representanter er innarbeidet, samt videreføring av frikjøpsressurser. Det er tatt høyde for 2 utvalg. Det er viktig å vurdere møtestruktur og ressursbruk i denne sammenheng.

Innenfor budsjett kommunedirektøren, økonomiavdeling og HR er det tatt høyde for ordinær drift innenfor vedtatte rammer.

Kommunedirektøren vil fremme sak om delegasjon, der bla delegasjoner til utvalg vil fremkomme.

Tilskudd til:	Beløp
Barnevernsvakt (Steinkjer vertskommune)	425 000
Folla Event AS	50 000
KS Eiendomsskatteforum	6 000
Midt-Norge 110 sentral IKS	676 000
Norsk Kulturarv	16 000
Norsk Kulturskoleråd	15 785
OKS Trøndelag SA (OKS = opplæringskontoret)	1 000
Revisjon Midt-Norge	1 275 000
RIL Anlegg	110 000
Salgs- og skjenkekontrollen	70 000
Sivilforsvaret	25 000
Trainee Trøndelag	5 000
TV-aksjonen (årlig innsamling i regi av NRK)	10 000
Vannområdekoordinator (samarbeidspros. i Namdalen)	110 000
totalt 220 000	
Ytre Namdal Vekst AS – tilsk Steam	2 500 000
Åsjord Økonomi og Rettshjelp – kontrollsekr	160 000
Sum	5 454 785

Denne tabellen viser diverse samarbeid og tilskudd til eksterne som er fordelt respektive kommunalområder.

Tabellen tas opp i et eget vedtakspunkt.

STEAM er vurdert tatt ut av helse og mestring sitt budsjett for å oppnå budsjettbalanse. Kommunedirektøren foreslår forvaltning av STEAM overføres til NAV/Samhandling, og at eventuell finansiering i 2024 må vurderes ved frigivelse av midler på andre områder, se eget vedtakspunkt i forslag til vedtak.

Tabell tilskudd kommunalområder

Budsjett Oppvekst og familie:

Oppvekst og familie har fått en ramme for 2024 på kr 291 761 957,-. I rammen er det tatt i betraktning at MAKS og Kultur som tidligere har hørt til Oppvekst og familie, flyttes til andre kommunalområder fra 01.01.24.

Rammen til oppvekst og familie er basert på budsjett for 2023 inkludert innsparing i henhold til økonomiplanen på 5,86 mill. kroner. Budsjett til drift av Heimen barnehage er inntatt i rammen.

For oppvekst og familie har det vært svært krevende å greie å ta ned aktiviteten i sektoren for å oppnå budsjettbalanse.

En reduksjon med 20,13 årsverk i oppvekst og familie har størst betydning for det forebyggende arbeidet rettet mot barn, unge og familier, først og fremst i skolene og i familieteamet ettersom de har redusert med flest årsverk.

Kommunalsjef Oppvekst og familie foreslår følgende tiltaksliste for å oppnå budsjettbalanse:

Ansvar 200

- Redusert med 90 % stilling (50 % + 40 %) og avsluttet avtale med MOT – kr. 2.040 000,-. Generelle innsparinger og lisenser til grunnskolene.
- Redusert 100 % stilling, som var overført til familieteamet – kr. 860 000.
- I tillegg 180 % stilling i familieteamet som 0-24 prosjektet finansierte. Kommunen er i 2024 innvilget projektskjønn fra Statsforvalter med 800 000 kr som vil finansiere 100 % stilling, dvs. en reduksjon på 180 % i familieteamet.

Konsekvenser:

50 % stilling rådgiver – oppgavene her er fordelt på kommunalsjef og enhetsledere.

40 % stilling og MOT i ungdomsskolene – medfører at kommunens satsing på MOT i ungdomstrinn og mellomtrinn fjernes. Her er det størst konsekvenser for skoler som ikke har innarbeidet PALS (positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling). Kommunen har som mål at PALS skal innarbeides i alle grunnskolene fra 1.-7.trinn. Metodikken har dokumentert god effekt på læringsmiljø.

Familieteamet og 100 % stilling som var overført til familieteamet fjernes, samt 80 % prosjektstilling, og kun 100 % finansieres av prosjektskjønn. Dette vil innebære en betydelig svekking av kommunens forebyggende arbeid. Kan bidra til å øke kostnader i barnevern.

Kommunens tverrfaglige lavterskeltilbud rettet mot barn, unge og familier fjernes. Medfører at familier blir satt i ventekø på helsestasjonen eller BUP. Tiltaket cos-p (familieveiledning) til foresatte til 3-åringer i barnehager fjernes. Tiltak som har vært utført på oppdrag for barnevern, MAKS og grunnskoler / barnehager, reduseres. Kompetanse knyttet til å følge opp barn og familier med ufrivillig skolefravær forsvinner, og kapasiteten reduseres betydelig. Samarbeidsleddet mellom hjelpetjenester i og utenfor kommunen knyttet til barn og familier med store utfordringer forsvinner eller reduseres betydelig.

Lisenser:

Oppsigelse av ASKI-RASKI kr. 67 854 – verktøy for intensiv lesetrening i norsk og engelsk. Kommunen opprettholder avtale om IMAL som er et viktig verktøy i grunnleggende lesetrening.

Oppsigelse av Kikora kr. 80 000 – digitalt læremiddel i matematikk. Har nettressurs gjennom Skolen Min og Alle Teller, men erstattes ikke fullt ut.

Oppsigelse av Salaby 1-7 kr. 114 000 nettressurs – oppdatert fagressurs i alle fag 1.-7, og erstattes av Skolen min – fra Cappelen som dekker fag også på 1.-10. og kan knyttes til innkjøpte lærebøker.

Ansvar 210 Helsestasjonen

- 50 % stilling som helsesykepleier reduseres – kr. 400 000,-.
- 100 % prosjektstilling som familieveileder videreføres ikke.

Konsekvenser:

50 % stilling – en helsesykepleier må over i annen stilling. Lavere andel helsesykepleier på grunnskolene, og dekningsgraden er under norm.

Opphør av prosjektstilling – medarbeider går tilbake til tidligere stilling i kommunen. Familievernkontoret i Namsos må i større grad veilede familier i krise, redusert tilbud i kommunen til familier i konflikt i krise.

To avdelinger for helsestasjonen bør vurderes samordnet til et kontor, for bedre ressursutnyttelse, mer faglig fellesskap.

Ansvar 212 Barnevernstjenesten

- Reduksjon 50 % bemanning. 30 % av dette er varig stillingshjemmel, 20 % knyttes til to svangerskapsvikariat som overlapper og erstattes med en.
- Barneverntjenesten mangler 400 % stilling pr. oktober 2023, grunnet manglende søkere med kompetanse. Arbeidsoppgavene løses i dag av konsulenter for å sikre tilstrekkelig kapasitet til å håndtere en stor mengde meldinger.
- Konsulenter avsluttes og erstattes med faste ansatte.
- Reduserte utgifter med kr. 2 710 000,-.

Konsekvenser

Mer kontinuitet og kvalitet i tjenesten med faste ansatte fortrinnsvis i 100 % stilling.
Flere barn får hjelp i egen kommune.
Bedre internkontroll i barnevernstjenesten.

Ansvar 213- PP-tjenesten

- Nedbemanning tilsvarende 100 % stilling – kr. 920 000,-. Trøndelag fylkeskommune har sagt opp avtalen med Nærøysund om deltakelser i en interkommunal PP-tjeneste fra 01.08.23. Kontoret nedbemannes tilsvarende med 100 % stilling fra 01.01.24.

Deretter vil 570 % stilling i PPT ha ansvar for Leka kommune med barnehage og skole, både kommunale og private barnehager og skoler i Nærøysund, samt utredning av flyktninger i begge kommunene, som har særskilte behov og kan utløse ekstratilskudd.

Konsekvenser:

Mindre kapasitet i PPT i forhold til en økning i antall henvendelser knyttet til barn, unge og fremmedspråklige. Mindre ressurser til utredninger og systemrettet veiledning i barnehager og skoler.

Flere barn på venteliste for utredning. Med dagens bemanning er det allerede et stort press på medarbeiderne i PPT.

Ansvar 220 – Austafjord skole

- 100 % fagarbeider er nedbemannet fra 01.08.23, og SFO er flyttet til barnehagen kr. 310 000,-. SFO stenges i fire uker på sommeren og i jula.
- Flytting av elever fra ungdomstrinnet på Austafjord over til Rørvik skole fra 01.08.24 er lagt inn med innsparing på kr 864 000,- fra 01.08.24, med helårsvirkning på 1,9 mill.

Konsekvenser:

En omorganisering av undervisningen til sammenslåtte klassetrinn har gitt mulighet til redusert bemanning med 100 % fagarbeider.

Med et lavt barnetall i Austafjord barnehage på 8 barn, er det hensiktsmessig bruk av ressurser å samlokalisere SFO med barnehagen. Dette oppfattes som en god løsning både av barnehage, skole, elever og foresatte.

I 23/24 er elevtallet på 58 elever på Austafjord, der 18 elever går på ungdomstrinnet.

Ungdomstrinnet på Austafjord er forslått flyttet til Rørvik skole fra 01.08.24. I 2024/25 vil ungdomstrinnet på Austafjord bestå av 19 elever. Dette gir minimum en årlig innsparing på 1,9 mill.

Med tanke på elevgrunnet og elevtallsutvikling i de kommende årene vil det være nødvendig med vesentlige endringer/tilpasninger for å innfri pålegg fra staten knyttet til kompetansekrav til lærere som innføres fra 2025.

Å overføre ungdomstrinnet på Austafjord til Rørvik, vil gi elevene en større valgmulighet i både fordypningsfag og valgfag. Elevene vil oppleve et bredere klassemiljø.

Samtidig vil en overflytting av elevene på ungdomstrinnet bidra til at det totale fagmiljøet på Austafjord reduseres, både for elever og ansatte.

I 2024 vil det være 19 elever på ungdomstrinnet på Austafjord, og det vil utfordre kapasiteten på Rørvik skole noe, spesielt på neste års 8.trinn der Austafjord har 10 elever, og Rørvik 57. I tillegg er det fremdeles noen få elever på Austafjord som bor på Borgan, og det vil medføre veldig lang reisetid for disse elevene, om ungdomstrinnet overflyttes til Rørvik. Dette tiltaket er tiltaket som er rangert nederst på tiltaksliste, på grunn av lav innsparing i 2024, og kapasitetsutfordringer.

Ansvar 221 – Rørvik skole

- Reduksjon med 400 % årsverk, der 200 % er miljøterapeuter, 100 % er en fagarbeider, og 100 % er en lærer tilsvarende kr. 2 265 000,-
- Reduksjon i SFO tilbud – stengt i fire uker kr. 400 000,-.
- SFO reduseres med 30 plasser – kr. 600 000,-.
- Redusert med 100 % leder fra 01.08.24 - kr.365 000,-.

Lærer har sagt opp i august 2023 og vil ikke bli erstattet. I tillegg benytter Rørvik skole 18,3 årsverk til assistenter og annet elevrettet arbeid pr. oktober 2023, noe som er svært høyt sammenlignet med andre skoler på samme størrelse. Det er derfor valgt å redusere antallet noe.

Tiltak fra 01.08.24:

Endring av ledelsesstruktur og reduksjon i antall personer i ledergruppen fra 500% til 400 %. Dette sees i sammenheng med tilsetting av ny rektor, og ombemanning av ledere må gjøres våren 2024. Dette medfører en reduksjon på kr 365 000 fra 1. august og en helårvirkning på minimum kr. 800 000,- . Ledelsesressursen på skolen er den høyeste i Trøndelag, og kartlegging har vist at det er krevende å avklare hvem som har ansvar for hva, med så mange ledere. I sammenheng med oppfølgingsordningen som skolen er inne i, vil ledelsesstrukturen følges nøye opp.

Med gratis SFO for elever på 1. og 2. trinn 12 timer pr. uke, har Rørvik skole fått en kapasitetsutfordring. Inntjeningen er lav og finansierer ikke utgiftene til ansattressurser. En ser også at flere elever med spesielle behov, har økt sitt opphold på SFO, noe som krever forsterket bemanning.

For å redusere utgiftene til SFO foreslås SFO stengt fire uker i året, noe som vil gi en innsparing på kr. 400 000,-.

Kapasiteten på SFO er sterkt utfordret både med tanke på areal og bemanning, og reduseres med 30 plasser, der elever på 1. og 2. trinn prioriteres. Dette vil gi en innsparing på kr. 600 000,-. Det er i dag ca. 30 elever på 3. og 4. trinn som har SFO plass.

At SFO stenges i fire uker på sommeren kan medføre at flere fagarbeidere må over i komprimert arbeidsår, noe som vil gi en liten innsparing.

Konsekvenser:

Redusert bemanning miljøterapeuter og assistenter vil medføre at elever med ekstra behov ikke får så tett oppfølging som i dag. Ansatte må i større grad følge opp flere, noe som krever gode systemer internt. Dette gis det kompetanseheving på.

Lærer som ikke erstattes gir lavere lærertetthet på skolen. Denne er i utgangspunktet lav.

Reduksjon i antall ledere vil bidra til å gi ledergruppen en mer tydelig struktur og klarere ansvarsforhold.

Stengt SFO vil først og fremst være utfordrende for foresatte som vil mangle tilsyn med barna i stengt periode. Dette vil også ha betydning for foresattes ferieavvikling, som må legges til stengt periode.

Det vil lette ansattes ferieavvikling, og redusere behovet for sommervikarer. Det vil gi større kontinuitet i forhold til hvem som møter barna på SFO. Statlig refusjon for gratis SFO er ikke lagt inn.

Et redusert antall barn på SFO vil medføre utfordringer for de som ikke får plass. Samtidig vil kvaliteten på SFO trolig bli bedre for de barna som innvilges plass, ettersom SFO vil bli mer oversiktlig.

En reduksjon i plasser kan bidra til større måloppnåelse knyttet til rammeplanen for SFO. Stengt SFO vil gi mulighet til å prioritere å opprettholde stillinger som skal benyttes i skoletida, med tanke på økonomisk ramme.

Ansvar 222 Foldereid oppvekstsenter

- Reduksjon 70 % fagarbeider fra 01.01.24 og 50 % lærer fra 01.08.24 – kr. 410 000,- med helårsvirkning på 600 000 kr.
- Elevene på Foldereid skole flyttes til Kolvereid skole fra 01.08.24 som vil gi en innsparing på kr. 2 200 000 i 2024 og en minimum innsparing på kr. 5 350 000 i helårsvirkning.

Enheten ligger 1,2 årsverk over antall stillingshjemler ved avslutning av 2023, noe finansiert av tilskudd flyktninger. Dette knyttes til en elev med store behov.

SFO og barnehage er stengt fire uker på sommeren eller i jula. Dette gir ingen innsparing ettersom dette er praksis i dag.

Konsekvenser:

En reduksjon i antall ansatte vi innebære en større belastning på de ansatte som er på Foldereid, og en større sårbarhet i forhold til sykefravær. Det vil kreve større samarbeid mellom ansatte og et økt antall skoletimer der elever på ulike trinn får undervisning sammen. Vil mangle språkassistent til ukrainske elever.

Ingen konsekvenser knyttet til stengt SFO og barnehage utover det som er i dag.

En overflytting av elevene til Kolvereid skole, vil medføre få ressursmessige utfordringer utover de som er knyttet til elever med vedtak om spesialundervisning. Det er plass til alle

elever på Kolvereid skole, og til de ansatte, ettersom Kolvereid og Rørvik skole lyser ut hver for seg mellom 7 og 9 lærerstillinger hver vår, med bakgrunn i ansatte som slutter, og behov for lærere med riktig kompetanse. Både Kolvereid og Rørvik har i dag en mangel på kvalifiserte lærere. Ansatte vil innlemmes i ordinær bemanning i kommunen.

Elevene fra Foldereid vil oppleve å få et større elevmiljø, der læringsfellesskapet og det sosiale fellesskapet gir flere muligheter til å finne medelever med samme interesser. På samme måte vil lærerne oppleve å arbeide i et større pedagogisk fellesskap. Å samle fremmedspråklige elever på Kolvereid vil være økonomisk besparende i tillegg til at også de får et større faglig fellesskap.

Foldereid er i dag, i likhet med andre små enheter, svært sårbare for fravær, der det ikke er mulig å skaffe vikarer, og andre ansatte derfor må steppe inn. På en større enhet vil det være flere ansatte som kan dele på denne belastningen.

For enkelte elever vil den daglige reisetiden være en utfordring, ettersom enkelte elever vil få en reisetid på i overkant av 60 minutter en veg, noe som er mye for en elev på 1. -4. trinn. Enkelte elever som har kort reiseavstand får også delvis lang reisetid, fordi skoleskyssen koordineres slik at noen må sitte på flere omveger. Dette må eventuelt forbedres. En flytting av elevene vil også medføre at barnehagen som foreslås videreført, mister det sosiale fellesskapet den i dag har med elevene og ansatte på skolen.

Det vil være mulig for elevene å få et tilpasset SFO tilbud, der foresatte kan velge enten Foldereid eller Kolvereid, forutsatt at det er barnehage på Foldereid. Velger foresatte Foldereid, vil elevene ta bussen til barnehagen på Foldereid etter skolen, og kunne hentes der etter arbeidstid.

Ansvar 223 Gravvik oppvekstsenter

- Redusert bemanning på 35 % lærer og 11 % assistent i skolen som tilsvarer kr. 500 000,-.
- Flytting av skoleelever og ansatte fra Gravvik til Kolvereid skole fra 01.08.24 vil gi en innsparing på minimum kr. 1 400 000,- med kr. 3 600 000,- i helårsvirkning.
- Stengt SFO og barnehage i til sammen fire uker, er ikke lagt inn. Gravvik barnehage har i dag stengt 2 uker på sommeren.

Rektor arbeider siste år før pensjonering. Felles rektor med Foldereid kan være aktuelt fra høsten 2024, men er trolig lite aktuelt ettersom rektorene også er styrere i barnehager som krever tilstedeværende styrer. Gir trolig liten innsparing.

Minimumsbemanning i barnehagen i henhold til bemanningsnorm. To ped. ledere i henhold til pedagognorm. Økning i barnetall fra 16 til 18 i 2024 (to skolestartere). 13 elever på grunnskolen fordelt på 1.-6. trinn, der 6 elever går på 1.-3 trinn. Fra august 2024 vil skolen ha elever på alle klassetrinn 1-7. og bestå av 15 elever. Skolen er i vekst og antallet elever vil øke i de kommende skoleårene. Samtidig er det lite trolig at det blir flere enn 25 elever på skolen i de neste 10 årene.

Konsekvenser:

En reduksjon i bemanningen på skolen gir en større belastning på ansatte, og en større sårbarhet i forhold til sykefravær. Det vil kreve større samarbeid og et økt antall skoletimer der elever på ulike trinn får undervisning sammen.

Stengt barnehage og SFO vil medføre negative konsekvenser for foresatte som ikke får barnepass i perioden med stengt. FAU på Gravvik oppvekstsenter har tidligere gitt innspill på dette. Tiltaket gir liten innsparing, men forenkler ferieavviklingen for ansatte og en unngår å benytte ferievikarer som har vært svært vanskelig å få tak i.

En flytting av elevene på Gravvik vil være svært positivt for elevene på 6. og 7. trinn, der det kun er en elev på hvert trinn. Alle elever på Gravvik vil kunne innlemmes i ordinær drift på Kolvereid skole, og ansatte vil kunne omplasseres til stillinger i kommunen, og bidra til å øke kompetansen dit de kommer. Totalt sett vil en flytting av elevene på Gravvik bidra til at de får delta i et større læringsfellesskap og på en sosial arena der de har mulighet til å finne klassekamerater med like interesser.

For ansatte vil en endring av arbeidssted bidra til at de får arbeide i et større pedagogiske fellesskap, med stor mulighet til å lære av hverandre og får impulser. Belastningen på ansatte vil reduseres ettersom det vil være flere ansatte som kan dele på den sårbarheten som oppstår ved fravær.

For enkelte elever vil reisetiden til skolen blir på mellom 45 – 60 minutter en veg, noe som vil være langt for elever på 1. -4. trinn.

I tillegg ble barnehagen og skolen samlokalisert i skolebygget på Gravvik i forrige skole/barnehageår. Dette faglige og sosiale fellesskapet vil forsvinne, og barnehagen vil bli igjen alene i skolebygget.

Det vil være mulig for elevene å få et tilpasset SFO tilbud, der foresatte kan velge enten Gravvik eller Kolvereid, forutsatt at det er barnehage på Gravvik. Velger foresatte Gravvik, vil elevene ta bussen til barnehagen på Gravvik etter skolen, og kunne hentes der etter arbeidstid.

Ansvar 226 Kolvereid skole

Kolvereid skole har redusert bemanningen på skolen med 622 % stilling i 2024, som fordeles på følgende stillinger:

- 100 % vernepleier er avsluttet fra 01.08.23
- 200 % barne- og ungdomsarbeidere avsluttes 1.1.24
- 150 % lærerstilling reduseres fra 1.1.24
- Redusert 50% assistentstilling fra 01.08.24
- Fjernet 72% språkassistent ukrainsk fra 01.01.24
- Redusert miljøarbeider flyktninger med 50% fra 01.08.24

- Reduksjon i andre utgifter tilsvarende kr. 930 000,-.
- Leier ikke inn vikar for svangerskapspermisjon fra 01.08.24
- Redusert bemanning ungdomstrinn kr. 500 000,-.
- Tilsvarende en reduksjon på kr. 5 870 000,-.
- Stengt SFO i fire uker – kr. 100 000,- ettersom Kolvereid i dag er stengt i 2 uker.

Konsekvenser:

En reduksjon i bemanningen på godt over 6 årsverk vil ha stor betydning for muligheten til oppfølging av elever med særskilte behov.

Per 01.08.24 vil skolen ikke ha fastvikarer når det er sykefravær, verken ved korttids- eller langtidsfravær, eller ved svangerskapspermisjoner. Da blir det omdisponeringer og følgelig en betydelig merbelastning på gjenværende ansatte.

Reduserte stillinger til assistenter vil bety bl. a reduksjon i tilbudene skolen har for enkeltelever på ADL (activities daily learning).

Reduksjonen i bemanning på SFO innebærer at skolen må begrense antall plasser, noe som gjør at enkelte foresatte ikke vil få plass. Reduksjonen i bemanning gir store utfordringer i oppfølging av tiltak rundt enkeltelever med spesielle behov. Skolen fikk i høst to elever som har hatt store ressurser i skolene der de var fosterhjemsplasser, som ble tilbakeført til kommunen gjennom et vedtak i barnevernet.

Manglende tilgang på språkassistent på ukrainsk fra januar, vil gi et dårligere tilbud til ukrainske elever og foreldre, noe som er beklagelig fordi dette har fungert.

Elever med fluktbakgrunn og deres foreldre får ikke oppfølging som skolens miljøarbeider gjør i dag. Hun er også med på kveldstid og bistår familier for å komme inn i fritidsaktiviteter. Hun hjelper foreldre å søke SFO-plass, kulturskoleplass, bruk av BUA, følge opp invitasjoner barna får til bursdager mm, hjelper foreldre i forhold til foreldremøter og tema som blir tatt opp der. Hun avlaster arbeidsbyrden både til lærere og ledelsen.

Ansvar 228 Nærøysundet skole

- Reduksjon i 50 % lærerstilling fra 01.01.24, ytterlig reduksjon med 83 % lærerstilling fra 01.08.24, totalt 138 % lærerstilling- kr. 1 300 000,-. I tillegg et generelt kutt i alle driftsutgifter.
- SFO er allerede stengt i fire uker på sommeren.

Konsekvenser:

Det systematiske arbeidet med å ivareta elever med særskilte behov innenfor den ordinære klasseundervisningen utfordres. Det vil være færre ansatte til å ivareta elever med særskilte behov, og skolen vil være mer sårbar for fravær. Dette vil bidra til at belastningen på den enkelte ansatte blir betydelig høyere.

Ansvar 230 Heimen barnehage

Heimen barnehage har en bemanning i henhold til bemanningsnorm, og har hatt en økning i barnetallet side 01.08.24.

Barnehagen foreslås stengt i to uker på sommeren, en uke i jula og i den stille uke. Barnehagen har tidligere stengt kun en uke i jula og i den stille uke.

Konsekvenser:

Foresattes mulighet for fleksibel ferieavvikling reduseres noe, og sommerstengt barnehage kan føre til at foresatte søker seg til barnehager som har sommeråpent.

Ansvar 231 Tårnet barnehage

Tårnet barnehage har redusert sine utgifter fra 2023 til 2024, og er bemannet i henhold til bemanningsnorm og pedagognorm.

Barnehagen foreslås stengt i to uker på sommeren, en uke i jula og i den stille uke.

Barnehagen har tidligere vært åpen alle arbeidsdager bortsett fra planleggingsdager. Konsekvenser er belyst under Heimen barnehage.

Ansvar 233 Kolvereid barnehage

- Reduksjon i 100 % midlertidig stilling – kr. 351 200,-.
- Reduksjon inventar og utstyr på kr. 50 000,-.
- Stengt barnehage i to uker på sommeren, en uke i jula og i den stille uke. Dette gir en innsparing på kr. 140 000.

Kolvereid barnehage har etablert to midlertidige avdelinger i 2023, med oppstart 1.1.23 for å ta imot flyktninger, og 1.8.23 for å tilby barnehageplasser til et høyt barnetall. Den private barnehagen på Kolvereid er også full. I inneværende barnehageår vil det være 120 barn i barnehagen.

En avdeling finansieres av flyktningemidler, den andre avdelingen var det ikke budsjettet for i 2023, og er ikke regulert inn i budsjettet for 2023. Rammen til Oppvekst og familie har derfor ikke tatt høyde for økning knyttet til midlertidig avdeling på 2,557 mill. Drift av den ene midlertidige avdelingen opphører fra 01.08.24, noe som tilsvarer innsparing i forhold til dagens drift på 1,065 mill. Dette er mulig fordi Kolvereid barnehage har et betydelig antall skolestartere, samtidig som det store barnekullet som ble født i 2021, «fyller» 3 år 1. august, og telles dermed som en plass, og ikke to, som nå.

Det vil også være mulig å redusere på lønn læringer hvis det ikke blir tatt inn læringer fra 01.08.24. Læringer går oppå den ordinære bemanningen

Konsekvenser:

En reduksjon i midlertidig stilling medfører et redusert tilbud til barn med behov for tettere oppfølging og det gjør barnehagen mer sårbar for sykefravær, der sykefravær vil medføre at fremmede vikarer må inn, framfor en kjent ansatt.

Den ekstra avdelingen i Kolvereid barnehage er ikke ivaretatt i rammen for 2024, ettersom den ikke var innarbeidet i budsjettet for 2023. Samtidig har åpningen av den midlertidige avdelingen bidratt til å løse en stor utfordring med et svært høyt barnetall i Kolvereid krets i 2021. En stenging av denne avdelingen er derfor ikke en reell innsparing ettersom den har vært midlertidig, men det er en reduksjon i forhold til dagens drift.

Reduksjonen i inventar og utstyr var knyttet til utskifting av de mest utslitte bord og stolene til barnehagen.

Kolvereid barnehage var sommeren 2023 sommeråpen barnehage. En stenging av barnehagen i tre uker vil redusere behovet for å leie inn sommervikarer og bidra til større kontinuitet i bemanningen. Samtidig vil det medføre en ulempe for alle foreldre som ikke har barnepass i disse ukene, og de vil få en mindre fleksibel ferieavvikling. FAU i Kolvereid barnehage har ønsket sommeråpen barnehage i flere år.

Ansvar 235 Austafjord barnehage

Barnehagen har 9 barn som vil vedvare ut 2024.

Minimumsbemanning i barnehagen i henhold til bemanningsnorm.

Barnehagen er forslått stengt i fire uker. Dette gir en innsparing på kr 40 000.

Konsekvenser:

Austafjord barnehage var sommeren 2023 for første gang stengt i to uker, noe foresatte i barnehagen ikke satte pris på ettersom barnehagen tidligere har hatt helårsåpent. En stenging på fire uker vil ha betydning for foresattes mulighet for fleksibel ferieavvikling, og være utfordrende for de som ikke har barnepass når de har behov.

Barnehagen er en liten barnehage, og barnetallet vil være svært lavt i de ukene foresatte tar ut ferie. Det vil si at bemanningen vil ha stor kostnad disse ukene.

Ansvar 239 Værum barnehage

Barnehagen har 9 barn som vil vedvare ut 2024.

Minimumsbemanning i barnehagen i henhold til bemanningsnorm.

- Barnehagen er stengt fire uker på sommeren.
- Nedlegging av Værum barnehage fra 01.08.24 – kr.775 000 i 2024, med helårsvirkning på kr. 1 900 000,- i 2025. Da er leiekostnader og utgifter til renhold/renovasjon osv. ikke medregnet.

Bygget der barnehagen har tilhold, har fått ny eier og kommunen blir leietaker hvis drift skal videreføres. Tidligere leieavtale gjelder inntil ny avtale eventuelt inngås. Det er enighet mellom partene at ny leieavtale gjennomgås og vurderes etter at kommunestyret i desember har vedtatt budsjettet for 2024.

Konsekvenser:

For foresatte til barna i Værum barnehage vil en nedlegging medføre størst ulemper for de som har sitt daglige arbeidssted i området Eidshaug og Måneset. Da barnehagen med et

svært lavt barnetall ble foreslått nedlagt, var det en sterk mobilisering for å opprettholde tilbudet.

Samtidig knytter det seg utfordringer til at kommunen skal drive barnehage i et leid bygg, der det også er planlagt leiligheter. En har tidligere opplevd utfordringer knyttet til utformingen av barnehagearealet og i forbindelse med godkjenningen av barnehagen etter forskrift om miljørettet helsevern. Status meldt fra gjennomførte tilsyn i 2022/2023 er at *Værum barnehage har ikke ventilasjonsanlegg og gjentatte ganger dårlige inneklimate målinger og kan ikke godkjennes uten at dette blir løst.* Kommunen ble i møte med utleier den 20. november 2023 orientert om at byggeier har skiftet ut ventilasjonsanlegg og dette tas i bruk medio november, noe som vil bidra til å lukke avvikene og gi grunnlag for godkjenning. Utleier orienterte videre om flere andre forhold som har vært påpekt som de har utbedret.

De små barnehager bidrar også til et økt tilskudd til private barnehager.

En eventuell nedlegging vil medføre at foresatte må søke om ny plass i en annen barnehage, og Ottersøy barnehage ferdigstiller nytt barnehagebygg i desember 23 som kan ha kapasitet i tillegg til barnehager på Kolvereid.

Ansatte i Værum barnehage vil kunne ombemannes til andre stillinger i kommunen da det er stort behov for ansatte med barnehagekompetanse.

Ansvar	Budsjettutfordring kommunalområdet oppvekst og familie:	Prioritet	2024	2025	Kommentar
200	Administrasjon, red stilling 0,9, nedlegg MOT, lisenser	1	2 040 000	2 040 000	Kan gjennomføres med ombemanning i annen stilling
220	Austafjord skole, red 0,55 stilling	2	310 000	310 000	Gjennomført, liten konsekvens
210	Helsestasjon, red stilling 1,5 (1 prosjektstilling ikke videreført)	3	400 000	400 000	Mindre konsekvens - lavere tetthet i skolehelsetjenesten
215	Barnevern, red 0,5 st og vikarbruk, andre tiltak	4	2 710 000	2 710 000	Liten konsekvens - bedre internkontroll og bedre systemer
231	Tårnet barnehage, red vikarbruk og stengt 3 uker (2 uker sommer, 1 uke i jula)	5	280 000	280 000	Få konsekvenser, utover redusert åpningstid
235	Austafjord barnehage, sommerstengt 4 uker	6	40 000	40 000	Få konsekvenser, utover redusert åpningstid
239	Værum barnehage, sommerstengt 4 uker	7	48 000	50 000	Få konsekvenser, utover redusert åpningstid
222	Foldereid oppvekstsenter, red 1,2 stilling, sommerstengt barnehage 4 uker	8	410 000	410 000	Bortfaller ved nedlegging, større arbeidsbelastning, svært sårbart ved fravær
230	Heimen barnehage, stengt 3 uker (2 uker sommer, 1 uke i jula)	9	80 000	80 000	Få konsekvenser, utover redusert åpningstid
223	Gravvik oppvekstsenter, red 0,54 still, sommerstengt barnehage og SFO 4 uker	10	510 000	510 000	Bortfaller ved nedlegging
233	Kolveid barnehage, red 1 midlertidig stilling, red. inventar, stengt 3 uker (2 uker sommer, 1 uke i jula)	11	1 600 000	2 557 000	En midlertidig avdeling legges ned fra 01.08.24 - trolig få konsekvenser, ikke budsjett for dette i 2024
221	Rørvik skole red 4 + 1 stilling, red SFO	12	3 630 000	4 195 000	Høy andel fagarbeidere/andre ansatte (18 årsverk), større behov for lærere. Lærer har sluttet, erstattes ikke.
226	Kolveid skole, red 6,62 stilling, sommerstengt SFO samt utterligere kostnadsred	12	5 870 000	5 870 000	Stor reduksjon i fagarbeidere 4,2 årsverk av 9 - elever med store behov, 150% lærer gir mindre konsekvens
228	Nærøysundet skole, red 1,38 stilling samt red driftsutgifter, SFO stengt 4 uker	12	1 300 000	1 300 000	Redusert lærertetthet, mindre mulighet for inkludering praksis som fanger opp alle
213	PPT, red 1 stilling	13	920 000	920 000	Større konsekvens for kompetanseheving i barnehager/skoler, barn på venteliste
200	red. 1 stilling familieteam	19	860 000	860 000	Stor konsekvens i forhold til forebygging - kan medføre kostnader i barnevern
222	Foldereid oppvekstsenter, nedlegg skole høst 2024	17	2 200 000	5 350 000	Lang reisetid for elever, mindre fagmiljø for barnehagen, elever får flere medelever
226	Gravvik oppvekstsenter, nedlegg skole høst 2024	17	1 400 000	3 600 000	Lang reisetid for elever, mindre fagmiljø for barnehagen, elever får flere medelever
239	Værum barnehage, nedleggelse høst 2024	18	775 000	1 950 000	Pr nå må 9 barn endre barnehage, uforutsatte leiekostnader unngås
220	Austafjord skole flytting av u trinn til Rørvik	20	864 000	1 036 000	Stor konsekvens både for elever på u. trinn, med tanke på avstand. Liten plass på Rørvik skole
	Sum tiltak for tilpasning budsjetttramme		26 247 000	34 468 000	

Tabell tiltak budsjettbalanse oppvekst og familie

Kommunalsjef Helse og velferd foreslår følgende tiltaksliste for å oppnå budsjettbalanse:

Helse og velferd har siden Nærøysund kommune ble etablert 01.01.2020 (med unntak av 2021), drevet vesentlig over økonomisk tildelt budsjetttramme. For 2023 er dette bilde ytterligere forsterket, alt i tertial 2 har det vært behov for tilføring av midler fra disposisjonsfond for å understøtte drift ut året med 29 millioner.

Helse og velferd har for budsjett 2024 en tildelt budsjetttramme på i underkant av kr 238.000.000,- netto.

Dette fordrer et omstillingsbehov for å nå driftsramme på hele 66 mill. kroner. Kommunalområdet står overfor en svært krevende omstillingsprosess som vil berøre både tjenestestruktur, ledelse, ansatte, brukere/pårørende og som vil medføre markante endringer i tjenestetilbud. Samtidig finnes det også rom for endringer, som burde vært igangsatt på et tidligere tidspunkt, men også som vil være nødvendig for å møte et nytt

utfordringsbilde videre fremover. Kommunalområdet skal selvsagt fortsatt levere lovpålagte gode tjenester for brukerne.

I denne saken ligger ulike tiltak som er beskrevet fra tjenestene som mulige områder som en må se på for å oppnå bærekraftige tjenester, men også tjenestetilpasning for fremtidige behov:

- Ikke betalt matpause – I dag har alle betalt matpause innlagt i sin arbeidstid. Hvis en holder natttjenesten ute av regnestykket, utgjør alene betalt matpause en kostnad for alle tjenester på til sammen 17,9 mill. kroner.
  - I tjenestens driftssituasjon er dette et tiltak som berører alle likt, og som i sum både frigir tid og penger, gitt at arbeidsplan omarbeides i tråd med dette.
  - Kompetansetid, og årsverkstilpasning er to viktige faktorer som frigjøres ved dette grepet, og som rammer alle likt, men som kan gjennomføres uten nevneverdige konsekvenser for brukertilbudet.
  - For ansatt vil dette medføre en halv time lengre arbeidsdag, men samtidig muligheten til å forlate arbeidssted i definert matpause.
- Endringer i lederstruktur – Det er behov for å gjøre organisatoriske grep, både i enhetsstruktur, men også i ledelsesstruktur. Samlet ser en for seg en reduksjon tilsvarende 3,0 mill. kroner.
  - Helse og velferd ser behovet for en tydeligere styringsmodell, men samtidig også behov for mer trykk på fag/fagledelse.
  - En ønsker derfor å endre enhetsstruktur, og en ledelsesstruktur hvor en går ned på antall ledere og på den måten tydeliggjør ledelse og lederoppgaver/rolle, men har mer fokus på fagledelse, for å opprettholde fagveiledning og kvalitet i tjenestene.
  - Enhetsstruktur og lederstruktur er et arbeid som snarlig vil bli startet opp gjennomgående for hele helse og velferd.
- Kompetansebase sykepleiere – Innsparingspotensialer på kr 6 mill. kroner.
  - Det har i lengre tid vært snakket om å etablere en felles kompetansebase for sykepleierressursen i kommunen, for å ivareta og rendyrke sykepleierfaglige oppgaver på tvers av enheter, i en tid da vi både mangler ressurs og fremover vil ha ytterligere behov for ressurs og fleksibilitet mellom enheter, bygge ned siloer.
  - Tiltaket vil gi en større faglighet, tettere og mer kontinuerlig oppfølging for brukerne av tjenesten, et fagmiljø som gir hverandre trygghet og veiledning, og som jobber målrettet med fagutvikling.
  - Å samle kompetanse på tvers av enheter, fordrer god samhandling og samhandlingsplanlegging, samt stiller krav til fleksibilitet og endringsvilje hos ansatte gruppen.
  - Dette er et arbeid som snarlig kan iverksettes.
- Stille rapport i miljøtjenesten – I dag er rapportering mellom vakter lagt inn i arbeidstid, hvor vakter møtes i vaktskifte for overføring av informasjon og beskjeder, oppdateringer om status mv. blir gitt.

- Ved innføring av stiller rapport utgår vaktskiftemøter, og det stilles krav til at vaktskifte skjer ved egen oppdatering via journalsystem og elektroniske beskjer. Til sammen utgjør dette en tidsbesparing omregnet i årsverk til 1 årsverk, kr 0,450 mill. kroner. Dette tiltaket kan snarlig iverksettes.
- Tiltaket fordrer at journal er oppdatert og at merknader/beskjer blir skrevet elektronisk for i sikre god informasjonsflyt. En mister samtidig de uformelle beskjedene, spørsmål oppdatering, samhold og samarbeid rundt bruker, hvis dette ikke beskrives godt nok i journal. I tillegg mister en den kollegial tilhørighet osv, som gir en mer ensomhetsfølelse/står alene – følelse i avgjørelse mv, som en bør finne gode måter å kompensere for gjennom personalmessige miljøtiltak.
- Legekontor – Redusert innleie vikarbyrå – Inntil kr 7 mill. kroner.
  - I dag har vi innleie ved begge våre legekontor, både grunnet vakanser og sykdom, men også grunnet at vi har leger ute i studieløp (ALIS) og har turnuskandidater ved kontoret.
  - Samlet gjør dette at en benytter mye innleie for å opprettholde normaldrift ved to legekontor, legevakt holdt utenfor.
  - Ved å unngå å leie inn vil konsekvensen være at en får lengre ventetid på legetjenester for ikke – akutte henvendelser, må vente lengre på få legetime til «fastlege» som ikke vil være lege i liste, en vil måtte redusere tilstedeværelse på helsestasjon for ungdom og i skolehelsetjenesten.
  - Samlet vil altså legetilbudet, tilgjengelighet og ventetid bli sterkt økende og vil svinge med bakgrunn i hvilken lege som er borte osv.
- Legekontor – Samle legetjenesten til et legekontor – Samlokalisering av ressurs – Samlet 5,2 mill. kroner.
  - Ved å stenge et legekontor og samlokalisere legetjenesten, vil en skape et mer robust fagmiljø som kan bistå og jobbe mer fleksibelt seg imellom, for å avhjelpe svingninger i bemanning, behov og endringer i tjenestetilbud. En vil også kunne dekke daglegevakt på en annen måte enn i dag.
  - Legevakt holdes her utenfor, men det er også gevinster her med å se på en annen organisering av legevakt og arbeidsplan knyttet til denne, som det vil bli jobbet videre med.
  - Ingen reduksjon i antall årsverk på legesiden er beregnet inn i dette, fordi en i forhold til folketallsnorm er pålagt å ha 12,5 hjemmel med lege pr i dag.
  - Driftsbesparelsen ligger i stordriftsfordeler på lab, hjelpepersonell, på driftskostnader til kontorhold, men også i at en med større tilstedeværelse av egne leger, får økt refusjonsgrunnlag for aktivitet ved legekontoret.
  - Man vil oppnå økt fleksibilitet, økt tilstedeværelse, og kapasitet, vil bidra til å gjøre tjenesten mer tilgjengelig med redusert ventetid på tross av dette.
- Ungdomstiltaket «Steam» avsluttes - Årlig besparelse 2,5 mill. kroner.
  - Ungdomstiltaket «Steam» som har vært et samarbeid med YN Vekst over år, har vært et godt og nyttig tiltak for ungdom som har hatt behov for aktivitet, eller for ungdom hvor krav og oppfølging i skolen har blitt krevende, hvor man tilbyr alternativ aktivitet gjennom STEAM.

- Tiltaket er en viktig del av vårt forebyggende og fremtidsrettede arbeid for å finne alternative veier til aktivitet for ungdommer som faller utenfor eller er i ferd med å falle utenfor og inn i utenforskap i vår kommune.
- Dessverre er dette ikke et lovpålagt tiltak og må derfor anbefales, og legges inn som en reduksjon i vårt omstillingsforslag.
- Konsekvensen er redusert brukertilbud for de som faller eller er falt inn i utenforskap, og dermed får en lenger vei til meningsfylt hverdag med arbeid og aktivitet som grunnlag.
- Det vil også få driftsmessige konsekvenser for vår tiltaksbedrift YN Vekst som vil få redusert sitt tilskudd tilsvarende.
- Institusjonstjenesten – Reduksjon i antall plasser 8 – 12 plasser – Samlet kr 7 mill. kroner.
  - I dag har vi i institusjonstjenesten 12 plasser som over lengre tid har stått vakante. I tillegg har vi pr i dag 12 ledige sykehjems plasser.
  - Bemanning er i liten grad tilpasset reduksjonen som har vært i antall plasser over lengre tid. Med en ytterligere reduksjon av plasser som foreslått, må en tilpasse både drift og bemanning i tråd med dette, og vil da kunne benytte eksisterende bemanning til interne røkeringer, til å dekke opp innleiebehov, og for å redusere bemanning ved naturlige svingninger i arbeidslivet.
  - Brukerbehovet pr i dag er tilfredsstillende dekket med øvrige plasser, men en reduksjon kan gjøre tjenesten mer sårbar for svingninger, overliggere på sykehus og i perioder gi venteliste på plass eller medføre økt bruk av sykehusinnleggelse som konsekvens.
- Institusjonstjenesten – Samling av demensomsorgen til et sykehjem – Omgjøring av sykehjems plasser til bokollektiv/hjemmeboende tiltak med felles bemanning – Samlet endret besparelse 7,5 mill. kroner.
  - Det er behov for en fremtidsrettet eldreomsorg, som ivaretar en økning i antall eldre med demensdiagnose, men også ivaretar en sterkt økende gruppe med kognitiv svikt.
  - For å sikre et godt fagmiljø, men samtidig underbygge strategi «Leve hele livet», er tanken å samle all demensomsorg på ett sted, i heldøgnsbemannet bokollektiv, hvor personalet innehar kognitiv kompetanse og hvor både aktivitetstilbud, faglig oppfølging av pårørende og hukommelsesteamet som jobber utadrettet benytter sin kompetanse i et samlet fagmiljø.
  - Med å gjøre om institusjons plasser til annen boform, vil en oppnå en annen driftsmodell, hvor beboere er hjemmeboende med husleie, mat og medisiner på lik linje med andre øvrige, men at de får frie og trygge rammer med et godt fagmiljø rundt seg.
- Sjøsiden omsorgsboliger – Utfasing av boliger – 11,3 mill. kroner.
  - Sjøsiden omsorgsboliger foreslås utfaset. Konsekvensen er at en vil få totalt 15 boliger mindre med fast bemanning, noe som kan gi mer press på institusjonstjenesten, at hjemmeboende må bo på et lavere omsorgsnivå lengre i påvente av plass.

- Etter hvert som boligene blir ledige grunnet at bruker er flyttet til et annet nivå, tas det ikke inn nye, det samme gjelder for personal, med totalt inntil 12 årsverk, og overtallighet gis endret avdelingstilørighet eller vil være en del av en overtallighetsprosess.
- Boligene er i tillegg av en slik beskaffenhet at disse står på vent for oppussing, noe som vi da vil unngå, alternativt at disse pusses opp for annen utleie/formål.

I tiltaksoversikt er det også skissert andre tiltak (tabell uprioriterte tiltak) som vil bli jobbet med videre, men som ikke er prioriterte områder som en del av kommende års omstillingsprogram.

Tiltakstabellen under viser innspilte tiltak for å ivareta budsjettutfordringene innenfor Helse- og velferd.

Enhet	Budsjettutfordring kommunalområdet helse og velferd	Helårsvirkning	Kommentar
Rus og psykisk helse	Ikke betalt matpause	4 200 000	Gir redusert tilstedeværelse i matpauser. I liten grad konsekvenser for brukertilbud. Red 3-4 årsverk
Miljøtjenesten	Ikke betalt matpause	1 200 000	Gir redusert tilstedeværelse i matpauser. I liten grad konsekvenser for brukertilbud. Red 2 årsverk
Miljøtjenesten	Stille rapport	450 000	Gir økt bistand til brukerne. Besparelse 1 årsverk
Hjemmebasert omsorg	Ikke betalt matpause	3 500 000	Gir redusert tilstedeværelse i matpauser. I liten grad konsekvenser for brukertilbud. Red 4,5 årsverk
Hjemmebasert omsorg	Antall ledere reduseres (enhetsleder/avdelingleder)	1 500 000	Endret struktur gir flere ansatte per leder. Besparelse 2 årsverk
Hjemmebasert omsorg	Utfasing av omsorgsboliger Sjøsidan	11 300 000	15 plasser mindre på omsorgsboliger med fast bemanning. Red 12 årsverk
Institusjonsbasert omsorg	Ikke betalt matpause	6 000 000	Gir redusert tilstedeværelse i matpauser. I liten grad konsekvenser for brukertilbud. Red 7 årsverk
Institusjonsbasert omsorg	Endring i ledelsestruktur	1 500 000	Samordning og tydelig ledelsestruktur. Gir mindre pårørendekontakt
Institusjonsbasert omsorg	Kompetansebase for sykepleiere	6 000 000	Bedre styring av ressursene/kompetanse. Noe utfordring med koordinering og samahndling mellom enheter
Institusjonsbasert omsorg	Legge ned en institusjonsfløy - 8 eller 12 plasser	7 000 000	Omstrukturere drift, mer sårbar. Kan gi økt ventetid/forventningsgap.
Institusjonsbasert omsorg	Samle demensomsorgen til en lokalitet	7 500 000	Vil kunne gi stordriftsfordel. Kompetanse brukes helhetlig. Vil samlet sett kunne gi en bedre tjeneste for brukerne. Noe lengre reisevei for enkelte pårørende
Helse og mestring	Ikke betalt matpause	3 000 000	Gir redusert tilstedeværelse i matpauser. I liten grad konsekvenser for brukertilbud. Red 3,8 årsverk
Helse og mestring	Legge ned ungdomstiltak STEAM	2 500 000	Vil påvirke driften til YN-vekst. Mulig økt fokus på NAV
Helse og mestring	Ikke benytte vikarbyrå i legetjenesten	7 000 000	Konsekvenser ved økt arbeidspress på de fast ansatte. Må ha 12,5 legestillinger for å oppfylle fastlegereformen. Redusert tilbud
Helse og mestring	Samle legetjenesten til ett kontor	5 200 000	Flere leger med tilstedeværelse, bedre kollegaveiledning og stordriftsfordel, herunder fleksibilitet. Gir lengre reiseavstand, bla legevakt legevakt
Sum tiltak for tilpasning budsjetttramme		67 850 000	

Tabell tiltak budsjettbalanse helse og velferd

Summerer man forslagene fra enhetslederne vedrørende ikke betalt matpause (blått) fremkommer det et samlet innsparingspotensial på hele 17,9 mill. kroner. Videre vil forslag til strukturering og reduksjon av ledernivå kunne bidra til ca. 3 mill. kroner i årlig besparelse.

Dette er aktuelle forslag som vil fremkomme i forslag til vedtak. Videre er det en rekke forslag som vil fremmes.

Strukturendringer vil komme frem i egne vedtakspunkt der det vil være påkrevd å gjennomføre utredninger på konsekvenser og mulighetsrom. Samlet sett er det konstruktive forslag som er innspilt fra administrasjonen i Helse og velferd. Samlet sett vil forslagene i tabellen innfri helårsvirkning av budsjettutfordringen. Det vil være nødvendig å gjennomføre en rekke prosesser i 2024 slik at helårsvirkning ikke vil kunne påregnes før i 2025. I budsjettforutsetningene er det lagt til grunn helårsvirkning i 2024.

I tabellen under er det listet og tallfestet en rekke forslag fra administrasjonen i Helse og velferd som ikke er tatt med og prioritert. Dette vil selvsagt være forslag som i tillegg til nevnte vil kunne vurderes fremover for å etablere bærekraftig økonomi, samt for å kunne møte utfordringene i sektorene i et fremtidig perspektiv.

Enhet	Uprioritert tiltaksliste kommunalrådet helse og velferd	Helårsvirkning	Kommentar
Rus og psykisk helse	Vikarlønn/ekstrahjelp tas bort	630 000	Vikar/ekstrahjelp leies ikke inn. Blir mer sårbar, mindre ansatte på jobb
Miljøtjenesten	Gjøre bakvakt i langvaktturnus aktiv	630 000	Sparer inn 1 årsverk. Kan gi språkutfordring
Miljøtjenesten	Fjerne tilbud om kunstterapi	120 000	Sparer 0,2 årsverk. Erstatte kunstterapi med kulturskolen
Miljøtjenesten	Redusere bemanning dagsenter til 3 dager	300 000	Sparer 0,4 årsverk. Redusert tilbud
Miljøtjenesten	ikke overtid	150 000	Redusert tilbud
Miljøtjenesten	ikke vikarinnleie sykdom	450 000	Redusert tilbud
Miljøtjenesten	ikke vikarinnleie ferie/annet	1 555 000	Redusert tilbud
Miljøtjenesten	Redusere HMS møter til 6 gr pr år	10 000	Redusert informasjonsflyt
Miljøtjenesten	Redusere personalmøter til 6 g pr år	50 000	Redusere 0,1 stilling.
Miljøtjenesten	Redusere bemanning avlastning	100 000	Sparer inn 20 % stilling. Noe endret turnusbelastning
Miljøtjenesten	Bistand til handling gjøres via nett/dagsenter	50 000	Sparer inn 0,1 stilling. Ikke opplæring i butikk
Miljøtjenesten	Praktisk bistand erstattes med hjemmehjelp	50 000	Sparer inn 0,1 stilling. Ikke opplæring i husarbeid
Miljøtjenesten	Fjerne individuelle treningstilbud	50 000	Sparer inn 0,1 stilling. Ingen egentrening
Miljøtjenesten	Ta bort 1:1 bemanning arb tilbud YNV	420 000	Mister jobbtilbud
Miljøtjenesten	Ta bort dagtilbud CSS	70 000	Fjerner dagtilbud
Miljøtjenesten	Flytte bruker hjem fra CSS	800 000	Mister sitt døvetilbud i Oslo
Miljøtjenesten	Brukere betaler selv for multidoser	420 000	Bruker får økt utgift til admin medisiner
Hjemmebasert omsorg	Praktisk Bistand – omorganisering av tjenesten, ansatte får ikke oppmøte, men får tildelt brukere etter vedtakstimer	900 000	Sårbart ved fravær. Red 2 årsverk
Hjemmebasert omsorg	Omgjøring av 24/7 helsetjenester i hjemme i omsorgsboliger på Soltoppen til punktjenester fra hjemmesykepleien.	6 000 000	Omgjøring av 17 boliger, kan ikke ha brukere med sammensatte behov. Red 6 årsverk
Institusjonsbasert omsorg	Kompetansegjennomgang - Oppgave og ansvarsfordeling - Assistentene inn i pleie	3 000 000	Reduksjon i bruk av vikarbyrå, flere å spille på i drift, ansvarliggjorte medarbeidere. Stabilere bemanning
Institusjonsbasert omsorg	Legge ned en etasje institusjon/avdeling, ca 20 plasser	15 000 000	Omstrukturere drift, mer sårbar ved "behovstopper", økt fare for overfliggere i sykehus. Økt ventetid, økt forventningsgap mellom ønsket og levert tilbud
Institusjonsbasert omsorg	Samle institusjon i ett bygg	41 000 000	Omstrukturere drift, mer sårbar ved "behovstopper", økt fare for overfliggere i sykehus, økt behov for tildeling av andre bo/tjenesteformer - Villet omstrukturering til hjemmebasert omsorg. Dårligere tilbud til brukerne og deres pårørende, må bo lengre hjemme som fører til økt press i hjemmetjenesten, vanskelig å få en sykehjemsplass
Helse og mestring	Avvikle aktivitetstilbud	2 587 000	Oppfyller ikke kravene i Leve hele livet, kommunens samfunnsplan og temaplan. Stenge aktivitetshuset pga manglende koordinering. Ingen søknader i fht innhenting av tilskuddsmidler og opprettelse av prosjekter for innbyggerne i kommunen. Ingen kontakt og koordinering mot frivilligheten, ingen aktivitet for hjemmebeoende ved Soltoppen, Viknatunet, Bjørkåstunet eller sjøsiden samt noe reduksjon ved Sykestua og NBBS.
Helse og mestring	Legge ned begge dagtilbudene for demente og legge ned Hukommelsesteamet	2 015 000	Oppfyller ikke lovkrav til dagtilbud for demente, som er pålagt, fører til økt arbeidsbelastning på skjermet enhet ved Vestbo og Bokollektivet, som da må ivarsette disse oppgavene i tråd med lovkrav på avdeling. Dette kan medføre økt uro og stress hos den enkelte og i hele avdelingen.
Helse og mestring	Avvikle frisklivstilbud	1 918 000	Friskliv utgør en viktig del av vårt helhetlige forebyggende arbeid og er en anbefalt måte å organisere helsefremmende og forebyggende arbeid på. Målet om å fremme helse og forebygge sykdom ved å gi tidlig hjelp til å endre levevaner og mestre helseutfordringer vil ikke nås. Gjennom dette ønsker friskliv å skape livskvalitet, god helse og gode liv. Frisklivstilbudet skal bidra til redusert sykdomsbyrde og
	Sum tiltak uprioritert	78 275 000	

Tabell, uprioriterte tiltak helse og velferd

Ovenstående innspill fra administrasjonen i helse og velferd er nyttig i vurdering av hva en skal prioritere og foreslå.

Ny kommunalsjef helse og velferd tilrådte stillingen den 6. november 2023. Han ble øyeblikkelig dratt inn i budsjettarbeidet/utfordringen og har i løpet av få dager sett på tiltak for å ta ned kostnadsnivået samtidig som det er fokus på rendyrking av gode tjenester. Han foreslår følgende i uprioritert rekkefølge:

Nedleggelse av legekantor i Kolvereid.

Vi samler kompetanse under ett tak. Vi blir mindre sårbare med tanke på fravær, og vi får utnyttet støttepersonellet på en bedre måte. Legekantoret må legges i Rørvik.

Sykehjemmet i Rørвик + Soltoppen blir vårt nye tilbud for de som trenger sykehjems plass. Totalt 59 plasser i Nærøysund kommune.

Vi reindyrker sykehjemmet og Soltoppen til de pasientene som trenger sykehjems plass. Her skal man også tilby Korttidsplasser, Akutt plasser, terminalpleie, Utredning og avklaring, Øyeblikkelig hjelp (CAD)

Sykehjemmet i Kolvereid avhjemles fra sykehjem til Omsorgsboliger med mulighet for heldøgns bemanning.

Sykehjemmet i Kolvereid har en fantastisk beliggenhet med tanke på tilbud for demente. Flott sansehage, og uteområde. Man setter av alle plasser i 1. etasje til demensomsorg. Det er 32 plasser fordelt på 2 avdelinger på 16 plasser.

Kjøkkenet på Kolvereid Legges ned.

Man trenger ikke 2 kjøkken i kommunen, og kjøkkenet på Rørвик er stort nok til å lage all mat man trenger i kommunen. En øket kostnad med dette blir at man må ha utkjøring av mat fra Rørвик til Kolvereid.

Sjøsidan består i sin helhet med sine 15 plasser med mulighet for heldøgns bemanning.

En veldrevet avdeling, der vi skal ha pasienter som faller litt mellom Sykehjem og Demensomsorg.

Ledige plasser i 2. etasje ved Kolvereid.

Disse plassene settes i beredskap, og kan brukes i særskilte situasjoner som f.eks. en pandemi. Totalt er dette 24 plasser fordelt på 2 avdelinger. 12+12.

Ikke betalt matpausen på dag og kveld.

Her kan arbeidstakere forlate avdelingen, sitte i fred og ro i sin pause. Man slipper å måtte reise seg og hjelpe pasienter når man har pause. Det vil i første omgang ikke gjelde for de som jobber natt, da man er mindre ansatte på jobb, og mer vanskelig å gjennomføre.

Endringer i lederstruktur.

Vi må se på vår lederstruktur i Helse og Velferd, og se om den er formålstjenlig.

Arbeidskraft og kompetanse må brukes mellom Enhetene

Vi må bruke kompetansen der den trengs mest. Vi kan ikke ha flinke kollegaer som ikke får brukt sin kompetanse, man må kunne blomstre og utvikle seg, og kjenne at man blir utfordret i sin jobb. Dette betyr at vi ikke kan ha arbeidsavtaler som sier at du er ansatt på en bestemt avdeling, men man er ansatt i Nærøysund kommune.

Innleie av arbeidskraft sykepleier

Vi starter opp arbeidet med å lage en sykepleier pool som skal serve de forskjellige enheter/avdelinger. Vi skal reindyrke sykepleierfaget og det som er naturlig av arbeidsoppgaver ligger under dette. Vi vil på denne måten bli mindre sårbar, og vil trenge mindre innleie fra byrå.

Styrkning av kompetanse for vederlagsberegning

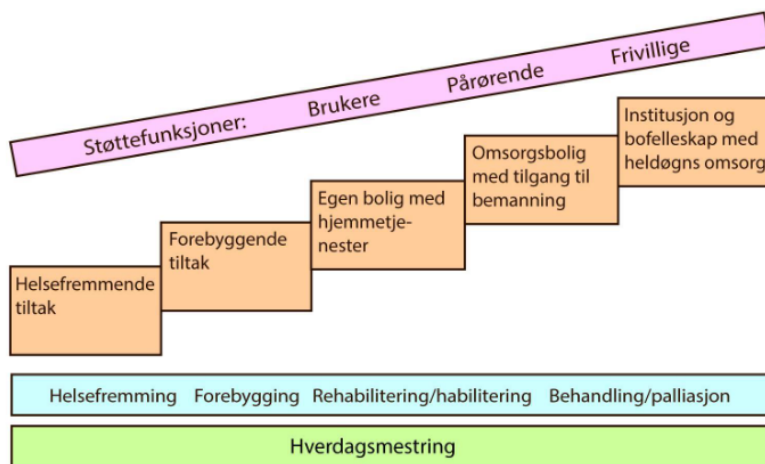
Vi må sikre at all saksbehandling som gjennomføres alltid er i tråd med lovverket, samt at vi sikrer at vi ikke går glipp av inntekter.

Under vises omsorgstrappen som Frøya kommune benytter. Omsorgstrappen er viktig å benytte i planlegging av tjenestene da den illustrerer kostnadsnivået på en forståelig måte, dess høyere opp i trappa dess høyere kostnader. Noe som betyr at Institusjon har høyeste kostander.

De fleste kommuner forsøker å løse omsorgsutfordringene på et lavere trinn/nivå. Det innebærer at en kan gi flere gode tjenester, enn hvis en kun har fokus på institusjon.

Tiltakene foreslått av ny kommunalsjef vil kunne bidra til kostnadsreduksjoner/omstilling samtidig som flere vil få gode tjenester. En rekke kommuner jobber med å omstille til lavere omsorgsnivå tilpasset økonomiske rammer og for å møte bemanningsutfordringer, rekrutteringsutfordringer og for å kunne møte økt etterspørsel etter omsorgstjenester. Omsorgstrappen er i så møte et godt verktøy for å minne oss om behovet for omstilling samtidig som en skal kunne tilby gode tjenester, herunder fokus på det forebyggende arbeid.

Beskrivelse av omsorgstrappen

Kommunalsjef Helse og velferd vil presentere og argumentere for foreslåtte endringer på arbeidsmøtet den 21. november. Dette med bakgrunn i tidsaspektet siden tiltredelse for skriftliggjøring og forberedelse av argumentasjon.

Det er gjort følgende tiltak for å komme innenfor budsjettrammen:

- Budsjettert i forhold til ny organisering.
- Redusert med 4,5 årsverk
- 100 % prosjektleder, 100 % avdelingsleder VA, 50 % ingeniør, 200 % fagarbeider,
- 50% stilling som tilsynspersonell brannforebyggende er satt vakant i 2024
- Redusert bilpark
- Redusert energiforbruket med 5 %
- Redusert vedlikeholdsbudsjett
- Redusert nivået på avgifter og gebyrer – reduisering av lisenser.
- Husleiesatsene økes med KPI (5,4%), samt at det legges inn høy utleiefrekvens.
- Internoverføring prosjektledelse utgift videreføres på samme nivå som 2023.

For å holde seg innenfor rammene kreves det streng budsjett disiplin og gode rapporteringsrutiner.

Det legges opp til følgende tiltak i det videre arbeidet

- Bedre samordning i drift
- Vurdere oppmøteplasser/felles oppmøteplasser
- Utnytte felles lager, utstyr
- Utnytte samordnet innkjøp
- Vurderinger rundt bruk av rammeavtaler på drift/vedlikehold
- Få til samarbeidsavtaler med lag/foreninger, Ytre Namdal vekst, samhandling NAV/MAX, for å legge til rette for arbeidsoppgaver/arbeidstrening og effektivisere drift av bygg og anlegg.
- Ved naturlig avgang og personell som slutter skal det til enhver tid vurderes behovet nyansettelser, sett opp mot ny organisering og tjenesteproduksjon.

Andre momenter i budsjett som kan nevnes:

- Arbeide med arealplaner
- Økt gebyrer på saksbehandling med 5,4 %
- Oppstart av arbeidet med Plan for tilsyn spredt avløp, i samarbeid med vannkoordinator.
- Bruk av digitale hjelpemidler for bedre muligheter for samhandling og medvirkning i planer og utvikle systemer rundt saksbehandling.
- Kjøp av tjenester ved utarbeidelse av egne arealplaner. Dette dekkes ved bruk av disposisjonsfond. Dette bør en i større grad søke å løse innenfor egen kapasitet.
- Gjennomgang av festeavtaler.
- Ukesvakter brannberedskap for Rørvik er innført
- Salg av brantjenester til Leka er avsluttet
- 50 % stilling tilsyn brannforebyggende er satt vakant i 2024
  - Dette i påvente av ny leder skal få satt organisasjonen og sett i forhold til bemanning ellers på kommunalområdet.
- Det skal gjennomføres ROS for brannberedskap og brannforebyggende
- Kurs – utdanning av UL-ledere.
- Det er lagt inn lærling på feierfaget(brannforebygger), maskinfører og veidrifter
- Plan for energioptimalisering/smarte bygg

- Ferdigstilling plan for formålsbygg
- Ferdigstilling av hovedplan vann
- Økt budsjett på energi, forsikring, drift basseng, renovasjon og kommunale avgifter.

Budsjettutfordringer Teknisk – 2024, herunder planperioden

Kommunalområdet har i 2023 et revidert budsjett på ca. kr 86 953 586,- (netto). Opprinnelig budsjett for 2023 var på ca. kr 80 388 000,-.

Rammen for 2024 er beregnet til kr 76 267 372,-. I tillegg er det avsatt kr 3 100 775,- (felles lønnsnett), i forventet lønnsvekst for 2024. Dette gir et behov for en reduksjon på kr 10 686 214,- fra revidert budsjett 2023, i dette ligger overføring av forvaltningen av idrettshallene (bruken) til Service og samfunn.

Mye av budsjettet er bundet opp mot faste utgiftsposter, som lønnskostnader, strøm, forsikring, kommunale avgifter, renovasjonsutgifter m.m. Det er også vært prisøkning på varer og tjenester som har gjort at driftsutgiftene har økt. Dette medfører at det er krevende å finne rom for reduksjoner uten å se på strukturer og hvordan vi drifter i kommunal regi, samt redusere vedlikeholdspostene.

Med det positive som skjer i Nærøysund, med stort aktivitetsnivå, økt tilflytting, mer infrastruktur, kommer det også økte driftsutgifter, større slitasje og større forventninger til de tekniske tjenestene. En reduksjon i rammen gjør dette ekstra krevende.

Budsjettutfordring kommunalområdet Teknisk	2024	2025	Kommentar
Reduksjon av 4,5 årsverk	-2 100 000	-2 100 000	100 % prosjektleder, 100 % avdelingsleder VA, 50% ingeniør, 200 % fagarbeider.
Reduksjon 50 % stilling brann	-400 000	-400 000	«Lovpålagt» stilling. Settes vakant for 2024, som en følge av organisasjonsendring. Må innarbeides i budsjett 2025. Inndeckes i 2025 ved reduksjon kostander brann, eks red biler
Reduksjon av bilpark	-200 000	-200 000	Reduser antall biler
Redusert energiforbruk 5 %	-400 000	-400 000	Målsetting, noe hele organisasjonen må bidra
Redusert vedlikeholdsbudsjett	-8 000 000	-8 000 000	Kritisk kutt, kon midler til reparasjoner. Vinterdrift på samme nivå som 2023
Reforhandling leieavtaler	-500 000	-500 000	leieavtaler bør reforhandles, også utleieavtaler
Internoverføring fra prosjekt på samme nivå som 2023	-3 000 000	-3 000 000	Egenressurs til prosjektoppfølgning
Oppsigelse av avtale med Trøndelag fylkeskommune - «personal ressurs – kulturmiljø».		-300 000	Ett års oppsigelse (25 %), får virkning for 2025.
Økt husleie omsorgsboliger/ internhusleie	-700 000	-700 000	Økes med KPI – (5,4 %). Det legges opp til høy utleiefrekvens også for budsjett 2024.
Økt pris energi	1 000 000	1 000 000	Dette er en økning Jf avtale med Fjordkraft, gjennom Trøndelag Fylkeskommune.
Økt forsikringspremie	300 000	300 000	Økes med 5,3 % - avtale KLP
Prisstigning kjemikalier	1 400 000	1 400 000	Økte utgifter til drift av basseng, støvbinding veger.
Økte priser renholds midler	150 000	150 000	Fylkeskommunal avtale.
Økte kommunale avgifter	1 000 000	1 000 000	Gjelder gebyrer for vann og avløp
Lønnsøkning 2024	800 000	800 000	Budsjett for 2023 var det ikke innlagt lønnsøkning 2023
Generell kostnadsfokus/effektivisering	650 000	650 000	Bedre samhandling, herunder enhetlig organisering
Sum tiltak for tilpasning budsjetttramme	-10 000 000	-10 300 000	

Tabell tiltak budsjettbalanse teknisk

Samlet sett vil foreslåtte tiltak bidra til ca. 10 mill. kroner i besparelse i budsjett 2024

NAV/Samhandling – økonomiplan

Kommunalsjef for NAV/Samhandling beskriver følgende utfordringer innenfor NAV:

- Økning i antall mottakere av sosialhjelp, 22 % økning.
- Prisvekst. Dyrere mat, bolig, strøm osv. ca 13 %
- Økt styringsrente, dyrere lån.
- Flyktninger.
- Utenforskap

Budsjettreguleringen i 2023 viste et merforbruk innenfor sosialbudsjettet på 7 mill. kroner. En slik økning av budsjettet i 2024 er ikke mulig, noe som betyr at kommunalsjef må ha et sterkt fokus å redusere bruken av sosialbudsjett. Dette søkes oppnådd ved gjennomgang av praksis og reglement. Under fremkommer mer spesifikk gjennomgang/beskrivelse av tiltakene fra kommunalsjef.

Tverrsektorielt samarbeid

En økning i antall mottakere av økonomisk sosialhjelp er et symptom på ikke alt fungerer slik det skal på flere områder før brukeren kommer til Nav. Det viktigste tiltaket for å redusere økonomisk sosialhjelp er å samarbeide tverrsektorielt. Mangelfullt tverrsektorielt samarbeid hindrer helhetlig oppfølging på tvers av tjenester

Nav har naturlige samarbeidspartnere som lokalt næringsliv, utdanningsinstitusjoner, vekstbedrifter og flyktningetjenester. Det blir avgjørende i 2024 at det etableres arenaer hvor disse møtes og setter seg felles mål og strategier for å løse de ulike utfordringene som for eksempel utenforskap, arbeidsledighet, sykefravær, mangel på arbeidskraft/kompetanse, integrering av flyktninger m.m.

Den pågående utviklingen med økende antall mottakere av økonomisk sosialhjelp må stoppes og snus.

Bemanning:

Nav Stat signaliserer en styrt nedbemanning gjennom naturlig avgang på ca 50 årsverk i Trøndelag frem til og med 2027. Dette kan bli en utfordring for små NAV kontorer med høy gjennomsnittsalder på sine ansatte som for eksempel Nav Nærøysund.

Å opprettholde tilstrekkelig og rett kompetanse på kontorene vil være avgjørende for å redusere saksbehandlingstiden for statlige ytelser, og dermed redusere bruk av økonomisk sosialhjelp. Det vil derfor være viktig at kommunene er bevisst på sin rolle i partnerskapet og stiller forventinger til Nav stat. Det kan nevnes som et eksempel at saksbehandlingstiden på arbeidsavklaringspenger har økt fra 11 uke til 15 uker i 2023. Dette har ført til at flere må ha økonomisk sosialhjelp.

I et forsøk på å få en bedre utnyttelse av statlige ressurser vil Nav Nærøysund, Nav Midtre Namdal og Nav Indre Namdal inngå et faglig samarbeid innenfor fagområdene arbeid, AAP og SYFO for å se om vi klarer å utnytte ressursene bedre på de ovennevnte fagområder.

Dette både for å få ned saksbehandlingstiden, men også for å skape større og bedre fagmiljø innad i Nav.

Marketskontakt:

For å få flest mulig raskest mulig ut i arbeid er tett kontakt med lokalt næringsliv viktig. Nav har på de fleste kontorer ansatt egne markedskontakter som har som hovedoppgave å kartlegge bedriftenes behov for arbeidskraft. Dette skjer gjennom tett dialog med lokalt næringsliv. Nav Nærøysund har ikke hatt denne stillingen lokalt siden våren 2022. Det siste året har kontoret kjøpt tjenesten fra NAV Midtre Namdal (40%). Markedskontakten har da hatt kontorsted i Namsos. Både lokalt næringsliv og markedskontakten selv er klar på at denne løsningen er langt fra tilfredsstillende.

Nav Nærøysund er vil i 2024 måtte finne en bedre løsning for å oppnå en tettere kontakt med næringslivet. Dette kan skje enten gjennom at NAV Nærøysund får tilbakeført ressursen markedskontakt fra Nav Stat, eller at Nav Nærøysund omdisponerer sine kommunale ressurser for å fylle denne rollen.

Bruk av tiltaksmidler:

Nav Nærøysund har i 2023 hatt et underforbruk av tiltaksmidler i 2023. Tiltaksmidler er ment å brukes for å få folk raskt ut i arbeid igjen for eksempel gjennom at det blir gitt lønnstilskudd i en periode.

NAV Nærøysund vil derfor ha søkelys på å tilpasse tiltakene til brukerens behov, samt bruke de virkemidlene NAV har til rådighet.

Effektiv bruk av tiltaksmidler fordrer tett kontakt med arbeidsgivere/lokalt næringsliv

Kontoret har over tid hatt for lite ressurser til å jobbe målrettet med kvalifiseringsprogrammet (KVP). Med flere deltakere i kvalifiseringsprogrammet vil det bli mindre behov for økonomisk sosialhjelp. Et målrettet arbeid opp mot kvalifiseringsprogrammet må derfor prioriteres.

Sikre at sosialhjelp er behovsprøvd og nødvendig

Nav Nærøysund må gjennomgå vedtakene til økonomisk sosialhjelp. Det må kvalitetssikres at sosialhjelpen er behovsprøvd og nødvendig. Langtidsmottakere av sosialhjelp må prioriteres sterkere for å få de raskere ut i ordinært arbeid, evt avklaringer om de skal inn på andre typer ytelser.

Det må også avklares politisk om Nav Nærøysund for eksempel skal vurdere stordriftsfordeler når økonomisk sosialhjelp til barnefamilier med flere enn 3 barn.

For å klare å holde i budsjettet for 2024 til tross for de utfordringene som er listet opp tidligere så må økonomisk sosialhjelp reduseres med minimum 32% i forhold til i 2023. Dette kommer til å bli en utfordrende øvelse hvor det er avgjørende at tiltakene blir iverksatt og at de fungerer.

MAKS - flyktingetjenesten

MAKS vil inngå i kommunalsjefens portefølje fra og med 1. januar 2024. Budsjettet til MAKS er lagt inn med ordinær drift mht. antall flyktninger som vedtatt (anmodning) i 2023 (100 stk.). I dette ligger det budsjettering av de faste stillingene.

Introduksjonsordningen medfører at flyktningene skal introduksjonsstønad i 12 måneder. Dette kan medføre tilførsel til midler fra flyktningefondet i 2024 avhengig av situasjonen. Da budsjettet er stramt må det legges til grunn at det iverksettes tiltak for å hold seg innenfor rammene.

Service og samfunn

Service og samfunn består av fellestjenesten, strategi og samfunn og kultur, og planlegges utviklet med noen nye funksjoner som følge av omstilling, enhetsledere gjennomgår budsjettutfordringer.

Driftsbudsjett ansvar 910 – Service (tidligere 110 Fellestjenesten) ved enhetsleder fellestjenesten

Etter en grundig intern prosess ble det framlagt et nøkternt driftsbudsjett for 2024 på 41,7 mill. kr. Det var ikke lagt inn økninger ut over de som følger av lønns- og prisstigning.

Ut fra gjeldende praksis tar service brorparten av driftskostnadene for hele organisasjonen når det gjelder lisenser, telefoni, porto og kontormateriell. Budsjettet skal også dekke tilstrekkelig bilhold for ansatte på begge rådhus, enheter uten egen bil og tilleggsbehov biler for tjenester som ikke dekker dette selv, samt kontingenter (inkl KS), lisenser og medlemskap for kommunen som helhet.

Hovedårsaken til økt budsjettbehov fra 2023 til 2024 kan tilbakeføres til økte lisenskostnader (+ 2 886 000,-). Økningen skyldes i hovedsak at langsiktige avtaler på lisenser som ble tegnet i forbindelse med kommunesammenslåingen går ut i 2023. Dette medfører at full effekt av prisreguleringer i avtaleperioden slår inn i 2024. Opprinnelig ramme (budsjett 2023) er derfor ikke reell (kunstig lav) for dette ansvaret.

Endelig ramme basert på driftsbudsjett 2023 som ble gitt 12.10.2023 medførte et innsparingskrav på 4,8 mill. kr. I tillegg er rammen for investering innenfor avdelingens ansvarsområde satt til kr 0.

For å komme ned på ramme er følgende tiltak lagt inn:

Funksjon 12010 – IT – Reduksjon 1 249 620,-

- Opplæring kurs reduseres med 111 000,-
Det reduseres fra 8 til 4 årlige kurs (25 000,- per kurs)
- Lisenser for bruk av fag- og støttesystemer reduseres med 323 620,-
Innsparingen forutsettes med bedre lisenskontroll (HRM-AD integrasjon). Det må også tas en ytterligere kritisk gjennomgang på fagsystemer og prioritere/ foreta oppsigelser.

- Kjøp av inventar- utstyr og maskiner reduseres med 806 000,- til 0,-.

Utskifting av datautstyr etter utskiftingsplan forskyves. Medfører økt kostnad (etterslep) i 2025 og senere. Ved kritisk behov for utskifting må dette dekkes av bestiller over eget budsjett.

Det er ikke midler til utskifting av utstyr som ryker (end off life/ feil) på f.eks trådløsnett. På dette området er det stort etterslep. Investeringsbudsjettet er også kr 0,- på disse områdene.

Når man refererer til "Inventar- utstyr og maskiner" innenfor IT-sektoren i en kommune, snakker man om en omfattende og variert samling av teknologiske ressurser. Dette inkluderer brukerutstyr, reserveutstyr, og reservedeler til mobiler, nettbrett, datamaskiner og tilhørende utstyr som printere, skannere, dokkingstasjoner, skjermer, mus, tastatur, kameraer, hodesett, og så videre. Videre omfatter det kjernekomponenter som nettverksutstyr, servere, lagringsenheter, og sikkerhetskomponenter.

Aldrende teknologi: Uten midler til regelmessig oppgradering, vil IT-utstyret i kommunen bli raskt utdatert. Dette kan resultere i redusert effektivitet, kompatibilitetsproblemer og økte sikkerhetsrisikoer.

Økt nedetid: Når utstyr går i stykker og det ikke er midler til erstatning, vil antallet enheter som ikke fungerer øke. Dette vil føre til mer nedetid for ansatte og potensielt for tjenester som leveres til innbyggerne.

Redusert produktivitet: Ansatte som mangler nødvendig IT-utstyr vil være begrenset i sitt arbeid. Som nevnt, kan en lærer uten en fungerende datamaskin møte utfordringer i å forberede leksjoner, administrere vurderinger, og kommunisere med foreldre. På samme måte kan ansatte innen helse, sosialtjenester, teknisk sektor og administrasjon oppleve lignende hindringer.

Sikkerhetsrisikoer: Utdatert utstyr og programvare har ofte kjente sikkerhetssårbarheter som ikke blir rettet opp i. Dette utgjør en direkte trussel mot kommunens datasikkerhet, og kan i verste fall føre til datainnbrudd eller tap av sensitiv informasjon.

Økte langsiktige kostnader: Selv om man sparer penger på kort sikt, kan det å ikke vedlikeholde eller oppgradere IT-utstyr føre til økte kostnader på lang sikt. Dette kan inkludere kostnader knyttet til tap av produktivitet, nødreparasjoner, og potensielt kostbare sikkerhetsbrudd.

Manglende Innovasjon: Med begrensede ressurser til å oppdatere og kjøpe nytt utstyr, kan kommunen gå glipp av ny teknologi som kan forbedre tjenestene og effektiviteten.

Forutsigbarhet: En av fordelene med å ha dedikerte midler for en systematisk utskiftningsplan av IT-utstyr, er at man kan handle proaktivt og erstatte utstyret før problemer oppstår. Dette gir en høyere grad av forutsigbarhet og stabilitet i IT-driften. Ved å planlegge utskiftninger jevnt og trutt, unngår kommunen større, tyngre, og ofte uforutsette investeringer som kan oppstå ved akutte behov eller

systemfeil. En slik plan bidrar også til en mer forutsigbar budsjettprosess, hvor man kan fordele kostnadene jevnt over tid i stedet for å møte store, uforutsette utgifter.

Oppsummert:

Å frasi seg muligheten til å vedlikeholde og oppgradere allerede investert IT-utstyr fører ikke bare til direkte driftsproblemer, men kan også påvirke kommunens omdømme, tillit blant innbyggere og ansatte, og evne til å levere kritiske tjenester på en pålitelig og effektiv måte. Innsparinger på kort sikt kan dermed vise seg å være kostbare på lengre sikt.

Funksjon 12011 – Fellestjenesten – Reduksjon 2 692 956,-

- Fastlønn, 100 % stillingsressurs ved dokumentssenteret (pensjon) holdes vakant – Budsjetteres med 9 mnd. 100 % stilling IT-drift tas ut (oppsigelse)

Dokumentssenter:

Denne endringen sammen med innsparing på 10300 medfører at det vil være knapphet på ressurser til daglig drift. Opplæring, utvikling, avlevering mv. må settes på vent. Her er det dokumentert store etterslep/ lovbrudd som forsterkes. Fare for feil/avvik øker med påfølgende ekstraarbeid eventuelt bøter for å lukke disse.

IT drift:

En norsk kommune har en komplisert IT-struktur som speiler mangfoldet av tjenester den leverer. Hvert av disse områdene krever spesialiserte IT-løsninger sammen med en mengde støtte systemer for samhandling og datautveksling mellom disse tjenestene, brukere og systemene. Drift av dette omfatter et bredt spekter av oppgaver, fra vedlikehold av programvare, systemer, servere og nettverk, til sikring av data, tilgangsstyring og support for kommunens ansatte. IT-driften er ikke bare ansvarlig for daglig vedlikehold og brukerstøtte, men spiller også en sentral rolle i prosjektering og anskaffelse av nye teknologiløsninger for kommunen.

Å redusere antall ansatte i IT-drift fører til umiddelbare og langsiktige konsekvenser:

Tap av verdifull kunnskap: Å miste erfarne IT-medarbeidere innebærer et tap av verdifull og ofte spesialisert kunnskap. Denne kunnskapen er ofte akkumulert over år med arbeid og forståelse av kommunens unike IT-utfordringer.

Økte responstider: Med færre hender på dekk, kan det forventes at responstider vil øke. Dette kan bety at mindre tekniske problemer forvandles til større driftsforstyrrelser fordi det er færre teknikere tilgjengelige for å håndtere dem.

Større avhengighet av eksterne konsulenter: Som et resultat av færre ansatte, kan kommunen bli nødt til å leie inn eksterne konsulenter for å dekke kritiske behov. Selv om eksterne konsulenter kan ha spesialkompetanse, er de ofte betydelig dyrere enn intern arbeidskraft. I tillegg kan de mangle inngående kjennskap til kommunens unike systemer og behov, noe som krever en lengre tid for kartlegging av situasjon, retningslinjer og systemer før arbeidet kan starte.

Hindring av innovasjon og utvikling: Med færre IT-personell, vil teamets fokus sannsynligvis skifte fra prosjektarbeid, innovasjon og utvikling, til bare å opprettholde

den daglige driften. Dette kan bremse kommunens evne til å innovere, utvikle nye løsninger og forbedre eksisterende systemer.

Potensielle sikkerhetsrisikoer: Med redusert overvåking og vedlikehold kan sikkerhetsrisikoer forbli uoppdaget lenger, noe som gir potensielle angripere eller skadevare en lengre tidsramme for å utnytte sårbarheter og få fotfeste i kritiske systemer.

Redusert Støtte til kommunale avdelinger: Med redusert personell kan IT-avdelingen ha utfordringer med å levere den nødvendige støtten til kommunens andre avdelinger, som helse, teknisk, utdanning osv. Dette kan igjen påvirke kvaliteten på de tjenestene som leveres til innbyggerne.

Oppsummert:

Å redusere personell i IT-drift i en kommune kan ha alvorlige konsekvenser, ikke bare for IT-avdelingen, og de som blir personlig berørt. Men for hele kommunens drift. Mens det kan virke som en kortsiktig besparelse, kan de langsiktige konsekvensene være kostbare både økonomisk og i form av tjenesteleveranse.

- Vikarlønn ferie – Det leies ikke inn vikar ved ferie. De 2 gjenværende ansatte må ta ferie på ulik tid.
- Lønn midlertidig ansatt og ekstrahjelp reduseres med 350 000,-
Midlertidige avtaler (pensjonistavtaler) med 2 personer fornyes ikke. Det blir heller ikke midler til å fortsette periodevis ordning av historisk arkiv på timebasis.
- Annen lønn: 60 % stilling ved service videreføres ikke (helårsvirkning).

Service:

Servicekontor Kolvereid legges ned. Ansatt på service og dokumentcenter med kontor på Kolvereid flyttes til Rørvik. Det jobbes med å få på plass et servicetorg/innbyggertorg i bibliotek på Kolvereid innenfor dagens åpningstider i biblioteket. Det er ikke satt av midler/ressurser til å bemanne dette tilbudet i budsjettet for ansvar 910 i 2024.

Nedlegging av IT-Vakt:

Vaktordningen i Nærøysund kommune i kombinasjon med SOC+ avtalen med Atea utgjør en 24/7 beredskap for kritiske drift og sikkerhets hendelser. Det krever en unik kombinasjon av dyptgående teknisk kunnskap, forståelse for komplekse systemer og en evne til å reagere raskt i krisesituasjoner. Dette er kompetanser som ikke kan leies inn over natten, men som må utvikles over tid.

Responstid ved kritiske hendelser øker: Når noe går galt utenfor normale arbeidstider, som nettverksbrudd, server/systemsvikt, eller sikkerhetsbrudd, vil ingen være tilgjengelige til å håndtere problemet umiddelbart. Dette kan føre til forlenget nedetid ettersom feilhåndtering ikke starter før påfølgende arbeidsdag.

Helse: I helsetjenesten kan IT-systemer være avgjørende for pasientsikkerhet og -omsorg. Uten 24/7 overvåking og respons kan feil i systemene forsinke behandling, legge hindringer for tilgang til pasientinformasjon og medføre alvorlige

helsekonsekvenser. For eksempel kan nedetid i elektroniske pasientjournaler forhindre helsepersonell i å få livsviktig informasjon.

Kommunal teknisk: Driftsstans i systemene kan påvirke styringsløsninger for tekniske anlegg for både kommunale bygg, og vann- og avløpstjenester.

Administrasjon: Kommunale administrative systemer som økonomisystemer, personalressurssystemer og dokumenthåndteringssystemer kan oppleve avbrudd, noe som kan lamme daglig drift, budsjettering, lønnskjøring, integrasjoner andre fag og støttesystemer samt 3.part som bank og velferd.

Økte kostnader i det lange løp: Selv om det kan virke som en besparelse på kort sikt, kan kostnadene for å fikse et problem som har fått utvikle seg over tid være mye høyere enn den umiddelbare kostnaden for en IT vakt. Med en IT vakt kan potensielle problemer ofte identifiseres og adresseres før de blir kritiske.

Sikkerhetsrisiko: I tilfelle et sikkerhetsbrudd, vil responsen være treg, noe som gir angripere og skadevare mer tid til å gjøre skade eller stjele sensitiv informasjon.

Moderne kommunikasjon og teknologisk infrastruktur er kontinuerlig utsatt for et mangfold av sikkerhetstrusler, fra sofistikerte målrettede angrep til automatiserte skadevarekampanjer. Rask respons er avgjørende for å begrense skadeomfanget av et sikkerhetsbrudd. Et sikkerhetsbrudd som ikke adresseres raskt kan spre seg til andre systemer. Dette kan bety at i stedet for en enkel infisert maskin, kan et helt nettverk, inkludert kritiske systemer, bli kompromittert. Hvis angripere oppdager at de ikke blir oppdaget raskt, kan de endre taktikk, skjule sin tilstedeværelse, eller etablere tilbakekoblinger som gjør det vanskeligere å fjerne trusselen på et senere tidspunkt.

Datatyveri: Jo lengre tid en angriper har tilgang til systemene, desto mer data kan de potensielt stjele. Dette kan inkludere personopplysninger, finansiell informasjon, eller sensitive kommunale data. Dette kan igjen føre til økonomiske tap, identitetstyveri eller utpressing.

Økte kostnader for gjenoppretting: En forsinket respons kan føre til mer omfattende skader, noe som resulterer i høyere kostnader for gjenoppretting og rensing av systemene.

Omdømmerisiko: Når en organisasjon ikke reagerer raskt på et sikkerhetsbrudd, kan dette skade omdømmet. Innbyggere kan begynne å miste tilliten til kommunens evne til å beskytte deres personlige og sensitive data.

Juridiske og regulatoriske konsekvenser: Manglende evne til å raskt adressere og rapportere et sikkerhetsbrudd kan føre til brudd på juridiske og regulatoriske forpliktelser. Dette kan resultere i bøter, sanksjoner, eller søksmål.

Tap av produktivitet: Et sikkerhetsbrudd kan lamme kritiske systemer og tjenester, hindre ansattes evne til å jobbe, og forstyrre vanlig drift. Jo lengre tid det tar å adressere bruddet, desto lenger vil disse forstyrrelsene vare.

Oppsummert: understreker disse risikoene viktigheten av å ha et proaktivt og reaktivt IT-sikkerhetsteam med evnen til å handle umiddelbart når trusler eller feil blir oppdaget.

- Lønn lærling – Avtale med lærling sies opp. Lærling får ikke fullført lærlingeløp (fagprøve juni 2024). Medfører også tap av tilskudd. Tjenesten får ikke tatt ut produksjon på lærling i år 2. Dette sammen med uttak av 1 stilling 100 % på drift gir redusert servicetilbud/ support og større belastning på gjenværende ansatte.

Funksjon 12012 – Kantine – Reduksjon 496 606,-

- Fastlønn Reduksjon med 50 % stilling (oppsigelse). Sårbar bemanning. Kantina stenges ved fravær. En av kantine må også i noen tilfeller stenge ved større møter på ett av rådhusene.
- Lønn midlertidig ansatt og ekstrahjelp. Det leies ikke inn vikar/ ekstrahjelp ved fravær og i andre tilfeller der det er behov for ekstrahjelp.
- Kjøp av inventar, utstyr og maskiner reduseres til et minimum. Ikke rom for supplering hvis utstyr går i stykker eller forsvinner.
- Avgiftspliktige salgsinntekter økes litt. Priser på møtemat justeres. I tillegg forventes en liten økning pga gjennomført prisjustering for ansatte.
- Refusjon fra andre økes ut fra forventning om at ansatte blir med på ordningen med kaffetrek. I dag er oppslutningen om ordningen 30 %. Det budsjetteres med 60 % tilslutning i 2024.

Funksjon 12013 -Leiebiler – Reduksjon 15 000,-

Området finansierer 7 biler (6 biler som er disponible for booking og 1 bil forbeholdt ordfører/ kommunedirektør). Anslagsvis 95-95 % av kostnadene på dette området tilhører andre områder enn fellestjenesten. Etter bestemmelse i forbindelse med budsjett 2023 faktureres ikke kostnader i forhold til bruk

Reduksjon av antall biler kan vurderes, men er ikke hensyntatt i budsjett.

Funksjon 12014 – Fellesutgifter – Reduksjon 305 500,-

De fleste budsjettpostene på området er bundet opp av avtaler og i utgangspunktet budsjettert stramt i forhold til gjeldende forpliktelser. Med de reduksjonene som er lagt inn er det en usikkerhet i forhold til merforbruk pga prisjusteringer og økt forbruk. Gjelder spesielt Telefoni, internett/ bredbånd, Porto, Kontormateriell og Avgifter gebyrer og lisenser (Gjelder fellesordninger for hele organisasjonen).

Funksjon 24208 – Etablerer og kunnskapsprøven alkoholoven

- Ikke avgiftspliktige salg av varer og tjenester - Økt inntekt kr 10 000,-.

Kostnadsreduksjoner fellestjenesten er sammenfattet i tabell under

Budsjettutfordring fellestjenesten	2024
Reduksjon IT, kurs, lisenser og fagsystem	1 249 620
Reduksjon fellestjenesten, bla red 1 stilling dokumentsentret	2 692 956
Reduksjon kantinedrift, bla 50 % stillingsreduksjon	496 906
Reduksjon funksjon leiebil	15 000
Reduksjon funksjon fellesutgifter	305 500
Reduksjon kunnskapsprøve alkohol	10 000
Sum tiltak for tilpasning budsjettramme	4 769 982

Tabell tiltak budsjettbalanse fellestjeneste

Strategi og samfunn ved enhetsleder

Kutt som er foretatt i forslag til budsjett og konsekvenser:

- Kommunalt næringsfond opphører:
Konsekvens: kommunal støtte til næringsetablering, prosjektstøtte og bedriftsutvikling utgår.
- Samfunnsutviklingsfondet opphører:
Konsekvens: støtte til samfunnsutviklende tiltak iht. samfunnsplanen utgår

- Avtalen inngått med Namdalskysten næringsforening om opsjon på kr 100 000, til samarbeidsprosjekter utgår.
Konsekvens: Ikke samarbeid om relevante prosjekter.
NB: Har ikke lagt inn kutt i inngått avtale med Namdalskysten næringsforening vedr. driftsstilskudd på kr 250 000,-. Det er en mulighet.
- Kommunal støtte til Namdal landbruksrådgivning på kr 40 000,- utgår.
Konsekvens: Reduserer kommunalt bidrag til en rådgivningstjeneste for landbruket. Men ikke dramatisk da vi har etterspurt økt tilstedeværelse i regionen.
- Ingen kommunal deltagelse på Nor – Fishing/AquaNor
Konsekvens: Kommunen har de siste par årene ikke bidratt på næringslivsstand, men har vært til stede og representert kommunen i det Marine Samarbeidet. Det vil ikke være midler til reise og opphold i 2024.
- Det er ikke lagt inn noen midler knyttet til kommunal andel fiberutbygging/mobil infrastruktur. Forstår det slik at dette er underlagt kommunedirektøren. MERK: den vedtatte kommunale andelen knyttet til mobilmastutbygging iht. Lakseveg Nord.
- Redusert kr 60 000 under funksjon kommunikasjon og omdømme som er inneholder avtale med Ytringen om månedlig informasjonsside i avisa.
Konsekvens: Informasjon om kommunale tjenester og aktiviteter i papiravis utgår.
- Det er ikke lagt inn ressurser til utadretta arbeid knyttet til planarbeid utover de ansattressursene som allerede er i avdelingen.
Konsekvenser: Det vil ikke være rom for å utøve utadretta medvirkningsarbeid slik som folkemøter med mere dersom dette koster penger utover det kommunen selv stiller med av bemanning og ev. lokaler.
- Stilling som rådgiver er lagt inn med 50% stilling med helårsvirkning 2024. Ingen ressurs erstatter dette.
Konsekvens: Det må forventes at noen oppgaver og bestillinger knyttet til utviklingsarbeid ikke følges opp.
- For 2024 er det forutsatt vakanse i stillingen som folkehelsekoordinator som følge av fødselspermisjon. Det leies ikke inn vikar. Folkehelsekoordinator gjeninntre i stillingen fra og med oktober 2024.
- Det er ikke lagt inn ressurser til å bidra som sponsor knyttet til aviser og ved markeringer.
- Det er ikke lagt inn støtte til SOPIN – festivalen eller til SOPIN – prisen.
- Det er ikke rom for å legge inn ressurser for å følge opp klima og miljøarbeidet utover prosjektperioden. Konsekvens: tiltak i klima- og miljøplanen må nedjusteres.

For å komme i mål med rammen vurderes det å kutte i 50% stilling. Denne kan eks. tas innenfor landbruk. Men det må kjøres prosess om relevant utvelgelsesområde for nedbemanning. Ved kutt av denne stillingen vil oppfølging av vannområdekoordinator, motorferdsel i utmark, oppfølging av verneområder, sykeavløpning i landbruket og bistand knyttet til tilskudd måtte svekkes og noe overføres til andre ansatte.

Budsjettet slik det nå ligger for strategi og samfunn inneholder stort sett ikke annet enn lønnskostnader og sosiale utgifter. Det ligger ingen utgifter knyttet til å bidra innenfor noe utviklingsarbeid, næringsutvikling eller utadretta planarbeid.

Budsjettutfordring kommunalområdet Strategi og samfunn	2024
Reduksjon 50 % stillingsressurs	650 000
Ikke deltakelse Aqua Bord/NorFishing	50 000
Ingen informasjonsside Ytringen	60 000
Ikke bruk av samfunnsfond/næringsfond	3 500 000
Ingen avtale med Merurbutikkene	50 000
Ingen støtte Sopin festivalen	50 000
Ingen prosjektoppsjon til NKNF (Næringsforeningen)	100 000
Ikke støtte til Namdal Landbruksrådgivning	40 000
Ikke budsjettetert ressurs Kråkøya	
Ikke budsjettetert fiber/mobil infrastruktur	
Sum tiltak for tilpasning budsjetttramme	4 500 000

Tabell tiltak budsjettbalanse strategi og samfunn

Kultur

Enhetsleder kultur har håndtert budsjettutfordringen med følgende reduksjoner:

Budsjettutfordring Kultur	2024	2025	Kommentar
Reduksjon 1,4 stilling kulturtimen, fra og med høsten 2024	425 168	850 337	Konsekvensen er at barna må på ordinært SFO tilbud
Undervisningsmateriell kulturtimen	20 000	40 000	
Undervisningsmateriell øvrige fag	10 000	10 000	
Vikarlønn ved sykdom	30 000	30 000	Det leies ikke inn vikar ved sykdom og elever i kulturskolen mister undervisningstimer ved sykdom.
Demensvennlig kor	75 000	75 000	
Midlertidig ansatte reduseres med 35 % stilling	115 293	115 293	Kan bli færre elever i kulturskolen og flere på ventelister. Dette medfører også at elevene på Foldereid og delvis på Val nå vil få tilbud om undervisning på Kolvereid i stedet.
Reduksjon 1 stilling bibliotek	466 654	466 654	
Omgjøring til skolebibliotek Austafjord og Gravik fra høst 2024	8 045	16 100	Red 13,4 % stilling. Konsekvens er at skolene selv må bemanne opp denne ressursen.
Vikarlønn ved sykdom bibliotek	280 000	280 000	
Fritidskort	150 000	150 000	
Kulturmidler	300 000	300 000	Dette vil gå utover lokale lag og foreninger, dersom denne skal reduseres såpass mye må man se det i sammenheng med øvrige tilskudd som blir gitt til lokale lag og foreninger. Eks mental helse, Nærøy og Vikna Revmatikerforeninger
UKM, red fastlønn fra 15 % stilling til 10 % stilling fra høsten 2024	13 500	27 000	Ses i sammenheng med ungdomsklubbene og får til et samarbeid mellom UKM ressurs og ungdomsarbeider.
Den kulturelle skolesekken, red kjøp av tjenester	50 000	50 000	Dette vil medføre at det blir færre aktiviteter i DKS for skoleåret 24/25
Sum tiltak for tilpasning budsjetttramme	1 943 660	2 410 384	

Tabell tiltak budsjettbalanse kultur

Samlet budsjettutfordring for kommunalrådet Service og samfunn for 2024 utgjør 11,2 mill. kroner

Konklusjon/ Tilråding

Det er svært krevende å løse budsjettutfordringen på 129 mill. kroner for å etablere bærekraftig drift innenfor en samlet budsjetttramme på 799 mill. kroner, og som i utgangspunktet er ca. 60 mill. kroner for høy mht. handlefrihet og utviklingskraft.

Kommunalsjefer og stabsleder utfordres sterkt på tiltak for å oppnå budsjettbalanse, og det er krevende å foreslå tiltak som reduserer eller fjerner tilbud, både som forebyggende tiltak og som reduksjon av tjenester. Hardest slår dette inn for Oppvekst og Helse med til sammen 101 mill. kroner, og det rammer direkte tjenestetilbudet. Utfordringen er at en innenfor disse tjenestene i realiteten fortsatt har drevet 2 kommuner og ikke gjennomført strukturelle tiltak for å tilpasse seg driftsrammer.

Innenfor oppvekst og familie er det relativt lite å gå på da bemanning innenfor både barnehage og skole er sterkt regulert i forskrift og lovverk. Skal kommunalområdet kunne etablere realistisk budsjett innenfor gitte rammer må det gjennomføres strukturelle endringer. I utgangspunktet er det krevende å legge ned skoler, selv om det er få elever og eventuelt fallende vekst (demografi). Det er i den forbindelse viktig å tenke gjennom hvilket skoletilbud en skal ha fremover i kommunen.

Kommunedirektøren er opptatt av at kommunen tilbyr gode tjenester og i denne forbindelse best mulig kvalitet der kompetanse og læringsmiljøet står i fokus. I den forbindelse bør en se på muligheten for å redusere de allerede foreslåtte kostnadsreduksjonene ved de største skolene, og om mulig styrke de store skolene for å bedre opplæringsmiljøet og arbeidsforholdene. Dette vil selvsagt avhenge av politiske prioriteringer. Når kommunalsjef må gå til så drastiske skritt som å foreslå nedlegging av skoler for å kunne tilpasse driften til tilgjengelig budsjett så er det viktig at en har fokus på den samlede skoledriften og ser den i helhet, og det gir noen muligheter i denne prosessen der en vil kunne styrke de store skolene på sikt. I tillegg er det viktig at en skaper seg nødvendig rom til det forebyggende arbeidet, som på sikt vil kunne redusere økte kostnader for tilrettelagte tiltak og lignende.

Kommunedirektøren foreslår at budsjettutfordringen på hele 35 mill. kroner inndeckes som helhet i 2025 som følge av helårsvirkning av tiltak gjennomført i 2024. Kommunedirektøren har i budsjettforslag lagt opp til fondsbruk med i underkant av 10 mill. kroner for at kommunalområdet skal få nødvendig tid til å gjennomføre forsvarlig tilpasning i 2024.

Innenfor Helse og velferd er det som beskrevet en formidabel budsjettutfordring på hele 66 mill. kroner. Det er innenfor dette kommunalområdet at potensialet for kostnadsreduksjoner er størst. Det betyr ikke at tjenestetilbudet må reduseres, men at en ikke lengre kan drive den nye kommunen som de to tidligere kommunene. Kommunalområdet har i hovedsak doble tjenester av alt. Over tid har en blitt utfordret på høyt sykefravær og driftsmessige utfordringer mht. vikarbruk, rekrutteringsutfordringer med mere.

Ny kommunalsjef, som kommer utenfra, så straks behov for å organisere seg slik at tjenestene blir rendyrket og i stor grad samlet. Bygningsmassen til NBBS viser seg å være svært egnet for heldøgns bemannet omsorg og demensomsorg, bla godt tilrettelagt med sansehage. Dette vil være et rett grep for å styrke heldøgns bemannet omsorg i kommunen, noe som er i tråd med kostnadsreduksjoner som vil bidra til at flere får gode

omsorgstjenester i tråd med omsorgstrappens tenking. Dette tenkes ved at en benytter første etasje til oppgaven (32 plasser), og at andre etasje er i beredskap (24 plasser). Videre foreslås det at en samler kjøkkentjenesten på Rørvik sykestue.

I forslag til strukturering foreslår kommunalsjef at institusjonsplassene (*Korttidsplasser, akutt plasser, terminalpleie, utredning og avklaring og øyeblikkelig hjelp*) samles på Rørvik sykestue der antall institusjonsplasser reduseres til samlet 59 plasser.

Det å drifte 2 legekontor der en har stor vikarbruk er svært kostbart. Kommunalsjef foreslår derfor at en samler legetjenesten, og den lokaliseres til Rørvik sykestue. Samlokalisering vil uten tvil kunne øke effektiviteten og bedre kontinuiteten i tjenesten, samt bruke støttepersonell og leger på en bedre måte.

Sjøsidens omsorgsboliger rigges for pasienter som faller mellom sykehjem og demensomsorg. Sjøsidens vil da kunne bestå av 15 plasser.

Foreslåtte tiltak innenfor helse og velferd vil kunne bidra til en mer effektiv drift der en møter budsjettutfordringene på en god måte samtidig som en har mål om å forbedre tjenestetilbudet og arbeidsforholdene for ansatte. I dette ligger gjennomgang av organisering, styringslinjer og arbeidsmåter.

Kommunalområdet teknisk har en budsjettutfordring på 10 mill. kroner der hoveddelen av kostnadsreduksjonen tas på vedlikeholdsbudsjett. Kommunedirektøren ser derfor behovet for å stramme inn driften ved noe reduksjon av antall ansatte for å frigi midler til vedlikehold.

Kommunalområdet NAV/Samhandling tilføres flyktningetjenesten fra og med 1. januar 2024. Dette vil nok gi en bedre samhandling i forhold til NAV. Gjennomgang av kriterier og praksis for sosialstønad er høyst påkrevd mht budsjett.

Innenfor kommunalområdet Service og samfunn har enhetsledere foreslått tiltak som samlet gir en kostnadsbesparelse på 11,2 mill. kroner. Enhetsleder for Strategi og samfunn fratrer i desember 2023. Kommunedirektøren tar sikte på å ikke erstatte stillingen i 2024, og foreslår at lønnsmidlene inngår i tilskudd til STEAM i 2024. Kommunedirektøren mener at en må forsøke å videreføre STEAM i 2024. Drift av BUA må i tilfelle avklares hvis en skal avslutte STEAM. Det er i denne forbindelse viktig at samarbeidsaktører samarbeider om finansiering av driften i 2024. I den forbindelse foreslås det at Ytre Namdal Vekst også må bidra.

Selv om en foreslår omfattende tiltak for å tilpasse driften til budsjett så vil det være behov for ytterligere tiltak for å etablere økonomisk handlefrihet. Kommunedirektøren foreslår derfor en rekke tiltakspunkter som ikke beskrives noe ytterligere i denne saken. Dette omfatter en rekke gjennomganger, forslag til konkurranseutsetting, frigivelse av bygg og organisatoriske forhold reduksjon av kostnader.

Nærøysund kommune bør ved dette budsjettet gi kommunen en ny retning der en rendyrker og organiserer seg som en kommune. I dette arbeidet er det viktig at tjenestene har stort fokus der en søker å stramme styringslinjene, og etterstrebe tilfredsstillende forhold for de som utøver tjenestene. Det bør i så måte jobbes systematisk med sykefraværsoppfølging der en søker å ha tettere kontakt mellom arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker. Kommunedirektøren er opptatt av at avdelinger og enheter skal ha relativt stor frihet for å

jobbe med trivsel på arbeidsplassen, herunder bruk av budsjettmidler for å fremme fellestiltak og trivsel – det vil de fleste avdelingene ha råd til hvis de reduserer sykefraværet.

Nærøysund er en kommune i vekst, og er nå Norges største havbrukskommune målt i MTB (Maksimal tillatt biomasse). Kommunen har høsten 2023 nådd en viktig milepæl og er nå over 10 000 innbygger, og kommunen fortsetter å vokse. Demografien er positiv der en ligger over landsgjennomsnittet i antall barn, og denne utviklingen ser ut til å forsterker seg.

Samtidig øker ikke antall eldre seg vesentlig, der det faktisk er nedgang de siste år. I sum viser utviklingen at kommunen må satse på barn og unge, herunder forebyggende arbeid.

Det skjer en sterk sentralisering rundt Rørvik by og Kolvereid by. I tillegg kan det nevnes at Kråkøya Eiendom AS hadde sitt første styremøte den 14. november 2023, ett selskap som vil kunne bidra i en kraftfull utvikling i årene fremover i Nærøysund kommune. Kommunen må derfor ha stort fokus på tilrettelegging for næringslivet for økt verdiskapning i Nærøysund. Kommunen må vise sin besøkelsestid og bidra til forsterking av vekstkraften ved blant annet tilrettelegging og utvikling av tjenestetilbud tilpasset denne utviklingen.

Kommunedirektøren ønsker å bidra til et konstruktivt trepartssamarbeid om å løse de økonomiske og organisatoriske utfordringene. Politikerne, tillitsvalgte og administrasjonen har ulike roller, og kan ved god samhandling bidra til gode løsninger. Evne til omstilling er avgjørende for å lykkes.

Kommunedirektøren vil sammen med politikere og tillitsvalgte søke og skape aksept og forståelse for at det er behov for endringer og tilpasninger for å kunne utvikle tjenestene i tråd med gjeldende budsjettforutsetninger.

Det er nødvendig med omstillingen av en størrelse og omfang som fordrer samarbeide mellom administrasjon og folkevalgte hvis en skal lykkes. Det er derfor viktig at den reelle økonomiske budsjettutfordringen på 129 mill. kroner håndteres i målrettede vedtak. Hvis en ikke klarer å gjøre nødvendige grep i budsjettvedtak vil nok de uløste økonomiske utfordringer følge kommunestyret gjennom 2024.

Det er påkrevd at alle får et forhold til det arbeidet som skal foregå fremover. Derfor vil kommunedirektøren bruke følgende mott/benevnelse på omstillingsarbeidet:

«Nærøysund – med ny kurs mot bærekraftig drift»

Med dette fremmer kommunedirektøren forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027.

Nærøysund kommune, 22.11.2023

Karl-Anton Swensen
kommunedirektør